

E T M, B L M VE TEKNOLOJ BAKANLI I

lköretim Üçüncü Sınıf

Ö RETİM PLANI VE PROGRAMI

Prilim, ubat 2005

Yayı n Sorumlusu

suf Zeneli

Yayı na Hazı rlayanlar:

Agim Bërdyna
Ramush Lekaj
Ilaz Zogaj
Arbër Salihu

Türkçe Yayı n Sorumluları :

Nazan Safçı
sa Sülçevsi

UNMIK

INSTITUCIONET E PËRKOHSHME VETËQEVERISËSE
PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF-GOVERNMENT
PRIVREMENE INSTITUCIJE SAMOUPRAVLJANJA
GEÇ C ÖZYÖNET M KURUMLARI

QEVERIA E KOSOVËS GOVERNMENT OF KOSOVO VLADA KOSOVA KOSOVA HÛKÛMET

MINISTRIA E
ARSIMIT SHKENCËS
DHE TEKNOLOGJISË

MINISTRY OF
EDUCATION SCIENCE
& TECHNOLOGY

MINISTARSTVO ZA
OBRAZOVANJE NAUKU
I TEHNOLOGIJU

E T M, B L M
VE TEKNOLOJ
BAKANLI I

Kabineti i Ministrit

Offise of the Minister

Kancelarija Ministra

Bakanlık Ofisi

GENELGE

SAYI: MASHT [I] 9/2005

Tarih: 14.02.2005

KONU: ÜÇÜNCÜ SINIF DERS PROGRAMININ UYGULANMASI

İlk ve Ortaö retim Kanunu 6.1 maddesi (b) fı krası , 7.1 maddesi ve Kosova Geçici Özyönetim Kurumları 2001/19 sayı lı ve 13 Eylül 2001 tarihli Yürütme Düzenlemesine 1.3 maddesi ç bendine göre; E itim, Bilim ve Teknoloji Bakanlı ı bu Genelgeyi yayı nlı yor.

Madde 1

AMAÇ

- 1.1. Bu genelgenin amacı eğitim sisteminin yeniden yapılanması sonucu olarak hazırlanan üçüncü sınıflara yönelik ders programının uygulanmasıdır.

Madde 2

Ö RETİM PLANI VE PROGRAMI

- 2.1. Üçüncü sınıflara yönelik ders programı, bu genelgenin ekinde sunulmuştur.

Madde 3

UYGULAMA

- 3.1. Üçüncü sınıflara yönelik ders programı 2005/2006 öğretim yılında uygulamaya girer.
- 3.2. Üçüncü sınıflara yönelik ders programının uygulamaya girmesiyle, üçüncü sınıflara yönelik tüm diğer ders programları uygulamadan kaldırılır.

Madde 4

- 4.1. Bu genelge Bakanın imzasıyla yürürlüğe girer.

Agim Veliu,

Ç İNDEK İLER

Genelge, **3**

I. Giri , **7**

II. Uzak hedefler, **8**

III. Ö retim yöntem ve teknikleri, **8**

IV. De erlendirme, **10**

V. Ö retim araç ve gereçleri, **14**

VI. Ders planı , **14**

VII. Seçmeli ders, **15**

TÜRKÇE, **19**

NG L ZCE, **31**

MATEMAT K, **57**

DO A VE NSAN, **71**

YURTTA LIKE T M , **89**

MÜZ KE T M , **101**

RES M- E T M , **113**

EL , **125**

BEDEN VE SPOR E T M , **137**

DERS PROGRAMININ UYGULAMA ESASLARI

I. GİRİŞ

Eğitim, Kosova'nın toplumsal, siyasi ve ekonomik gelişiminin etkili alanını temsil eder.

Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (EBTB) savaşın bitiminden sonra başlayan, en gelişmiş uluslar arası standartlar düzeyinde bir okulun yaratılmasını fikrini, bütün çalışma sahalarında çok yönlü ve pratik adımlarla gerçekleştiriyor.

Kosova toplumunun kalkınması ve gelişmesi için tarihi öneme haiz bu yapılanmada EBTB bakış açısını, kendi geleceği ve ülkesi hakkında somut görüşe sahip bireyleri yetiştirecek şekilde, geliştirilmeyi amaç edinmiştir.

Bu gelişme Kosova insanını ve toplumunu, gelişmiş Avrupa ve dünya ülkelerinin siyasi etkinlik, ekonomik, entelektüel, bilimsel ve teknolojik ve de sosyal-kültürel gelişmelerde yer almasını önkoşulları sağlamaktadır.

Bu ders programının geliştirilmesi için, metodolojik yaklaşım, ders yönetimi ve kapsamı, ders araçları, yöntemler, değerlendirme teknik ve araçları açısından gelişmiş bir bilimsel süreci temellerine dayanmaktadır.

Program geliştirme grubu, eğitimdeki yeni gelişmeleri takip edip uluslar arası uzmanlarla sürekli temas halindeydiler. EBTB'nin uzun vadeli stratejisi olan program geliştirme sürecine UNICEF ve bazı ülke kuruluşları ve hükümetlerinin önemli katkıları olmuştur.

Ders programı geliştirilirken öğrencilerin öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmek, okul hayatına katılımlarını doğru bir şekilde sağlamak için yüreklendirme ve günlük alışkanlıklarını geliştirmelerine özellikle dikkat edilmiştir. Onuncu sınıf ve ortaöğretim ile yükseköğretim süresince öğrenciler akademik bilgiler, bilimsel veriler ve farklı kültürel alanlarla karşılaşarak ilerleyeceklerdir.

Ö retmenlerimize adanmış olan bu programın hayata geçirilmesi, kendilerinin görevlerine verdikleri önem derecesinde gerçekleşecektir. Ders programının uygulanmasını kolaylaştırmak için Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı, ek talimatların verileceği, alan uzmanları tarafından yönetilen hizmet içi eğitim kursları düzenleyecektir.

II. UZAK HEDEFLER

Üçüncü sınıf ders programının hedefleri:

- Öğrencilerin ruhsal durumlarının gelişmesine devam edebilme, bilgileri pekiştirebilme, geleceklerini inandıracak ilgi ve becerilerini geliştirip yönlendirebilme.
- Grupta davranma kurallarına uyup öğrencileri aile içi ve çevresinde başarılımsız girişim ve eylem üstlenmelerini yönlendirebilme.

Müfredat geliştirme grupları içeriğe uygun olan, yukarıda belirtilen hedeflerden ikinci sınıfın sonunda geliştirilecek davranışları temin etmek için genel ve özel amaçları seçmişlerdir.

III. Ö RETİM YÖNTEM VE TEKNİKLER

Öretim yöntemi seçiminde öğretmen kendi yetkisini kullanır. Seçim, öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda ders kapsamı özellikleri, öğretim esasları, öğrencilerin seviyesi vb. hususlar göz önünde bulundurularak yapılır.

Dersin daha hareketli olması, tek düzelinin kırılması ve öğrencilerin katılımlarının sağlanması için yöntem ve tekniklerin uygun bir şekilde harmanlanması gerekir.

Öretim yöntem ve teknik türleri öğretmenin kendisi kadar farklılık arz eder. Öğretim sürecinde en yüksek başarı derecesini yakalayabilmek için öğretmen, birkaç yöntem ve teknikten kombinasyonlar yapabilir.

Daha nitelikli bir öğrenimin temini için uygulanacak muhtemel yöntem ve tekniklerin bazıları şöyle sıralanabilir:

- Anlatma yöntemi
- Sözlü ifade
- Yazılı ifade
- Problem çözme

- Tartı ma
- Grupta çalı ma
- Gösterme ve yorumlama
- Ele tirel dü ünme
- Beyin fı rtı nası
- Ara tırma yöntemleri

Çok sayı da bilgiyi kapsayan konular için etkile imli teorik ve uygulamalı yöntemler de uygulanabilir.

Belli konular için do ada ö renme, teknik gezi, kurum ve kurulu ları ziyaret vb. yöntemler ba arı yla uygulanabilir.

Arzu edilen sonuçları n elde edilmesi için yukarı da sözü edilen yöntemlerin uygulanması , uygun ö retim araç ve gereçleri e li inde yapı lmalı dır.

IV. DE ERLEND RME

De erlendirme, ö rencilere kazandı rı lmaya çalı ılan davranı lar hakkı nda bilgileri algı lama, sistematik derleme, inceleme ve yorumlama sürecidir. De erlendirme, ders programı nda belirlenen davranı ları n kazanı lma derecesi esası na dayanır.

Bu süreç a a ıda belirtilen bazı temel ilkelere dayanır:

- De erlendirme sürecinde hedef ve öncülüklerin tespiti;
- Ölçülmek istenen amaca uygun araçları n uygulanması ;
- Sürekli ölçme ve de erlendirme aracılı ıyla ö rencinin ba arı derecesi hakkı nda nitelikli verilerin sa lanması ;
- Ders programı nı kapsayacak ekilde ölçme ve de erlendirmenin dengelenmesi;
- Ö rencinin ba arı derecesi verilerinin do ru ve kalı cı olması ;
- Ö rencilerin ba arı ları arası ndaki farkları belirleyecek do ru tekniklerin uygulanması .

IV.1. De erlendirme Araçları

Okul yönetimi ve ö retmen yeterli ölçme ve de erlendirme aracı seçip uygulamalı dır. Bu araçlar ö yle sı ralanabilir:

- Algı lama
- Soru sorma
- Uygulama veya deney raporu
- Sözlü ifade
- Yazı lı ifade
- Belirtke tablosu
- Ölçüt ve amaçlara dayalı testler
- Soru sorarak olu turulan ba arı testleri
  - çoktan seçmeli
  - kı sa aç k cevaplı
  - uzun aç k cevaplı testler ve ö retmenin uygun gördü ü di er araçlar olabilir.

IV.2. Ba arı Derecesi

Okul yı lı sonunda her ö renci a a ı daki ba arı derecesi ile de erlendirilir:

- Pek iyi (ba arı derecesi çok yüksek)
- İ yi (ba arı derecesi yüksek)
- Orta (ba arı derecesi orta)
- Yeter (ba arı derecesi sını rlı)
- Zayı f (ba arı derecesi zayı f)

Ba arı derecesi, genel amaçlarda belirlenen ö rencilerin kazanacakları davranı lar esasına dayanır.

Genel hedefler	Çok yüksek başarı % 90	Yüksek başarı % 80	Orta başarı % 60	Sınırlı başarı % 40	Yetersiz başarı
<i>Ders bilgisi</i>	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada çok yüksek başarı .	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada yüksek başarı .	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada orta başarı .	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada sınırlı başarı .	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada yetersiz.
<i>Bilimsel süreçleri anlama</i>	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplamı p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada çok yüksek anlama ve uygulama yetene i	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplamı p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada yüksek anlama ve uygulama yetene i	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplamı p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada orta anlama ve uygulama yetene i	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplamı p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada sınırlı anlama ve uygulama yetene i	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplamı p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada yetersiz anlama ve uygulama yetene i

<i>Ele tirel dü ünme</i>	Do ru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karma ık durumlarda ele tirel dü ünçe geli tirmede çok yüksek ba arı .	Do ru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karma ık durumlarda ele tirel dü ünçe geli tirmede yüksek ba arı .	Do ru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karma ık durumlarda ele tirel dü ünçe geli tirmede orta ba arı .	Do ru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karma ık durumlarda ele tirel dü ünçe geli tirmede sı mrlı ba arı .	Do ru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karma ık durumlarda ele tirel dü ünçe geli tirmede yetersiz ba arı .
<i>Manevra becerisi</i>	Manevra becerisi yüksek			Manevra becerisi dü ük	

V.Ö RET MARAÇ VE GEREÇLER

Bu programın etkin öğrenim ve öğrenimi için öğretmenler ve öğrenciler farklı bilgi kaynaklarına başvurmalıdırlar. İmdiye kadar temel bilgi kaynağı olarak ders kitapları kullanıldı. Belli bir ders kitabı olmaması halinde öğretmen ve öğrenciler, kazanılan bilgi ve deneyimin daha sağlıklı bilimsel temellere dayandırılması için, alt ve üst sınıflardan aynı ders için yazılmış kitaplar ve diğer öğrenim araçları nda yararlanabilirler.

Ders kitaplarının yanı sıra aşağıda belirtilen bilgi kaynaklarının da kullanımı faydalı olacaktır:

- el kitabı , atlas, broür;
- resim, poster, afi , ema, diyagram, harita, tabela;
- model, ekil, maket;
- slayt, saydam (asetat), video kayıtları ;
- bilgisayar yazılımları , Internet, CD vb.

Örenilmek istenen bilginin türüne göre öğretmen sözel, görsel, işitsel ve görsel-işitsel bilgi kaynaklarından herhangi birinin önemini vurgulayarak okuldan temin edebilir.

Bilgi seçimi hakkı öğrenciye de tanımlıdır.

VI. DERS PLANI

No	Dersin Adı	Haftalık ders sayısı	Yıllık ders sayısı	% oranı
1.	Türkçe	7	259	30,43
2.	İngilizce	2	74	8.70
3.	Matematik	5	185	21,74
4.	Doğa ve İnsan	1	37	4.35
5.	Yurttaşlık Eğitimi	1	37	4.35
6.	Müzik Eğitimi	1	37	4.35
7.	Resim- Eğitimi	1	37	4.35

8.	Eli i	1	37	4.35
9.	Beden ve spor e itimi	2	74	8.70
10.	Seçmeli dersler yeni ders veya kurslardan (örne in yurtta lı k e itimi, ahlak, sa lı k kursları , insan hak ve özgürlükleri, i letmecilik e itimi, B T, ya amsal çevrenin korunması veya ö rencilerin ilgisini çeken ve toplum için yararlı olan di er konular) seçilebilir.	2	74	8.70
Toplam:		23	851	100.0

VII. SEÇMEL DERSLER

Ö renciler istek, zorunluluk, gereksinim veya ilgilerinden seçtikleri için böyle bir isim verilmi tir. Seçmeli ders, kurs veya etkinlik -ö renci veli veya di er ilgililerin isteklerine dayanarak- E itim, Bilim ve Teknoloji Bakanlı ı tarafı ndan önerilebilir. Aynı ca i siz olan ö retmenlerin ellerinde hazı r proje ile (ders, kurs, veya etkinlik plan ve programı , ders kaynakları ve gerçekle tirme ekli) bu dersleri gerçekle tirmeye ba vurmaları gerekirdi.

Seçmeli ders:

yeni ders veya kurslardan (örne in yurtta lı k e itimi, ahlak, sa lı k kursları , insan hak ve özgürlükleri, i letmecilik e itimi, B T, ya amsal çevrenin korunması veya ö rencilerin ilgisini çeken ve toplum için yararlı olan di er konular) seçilebilir.

Seçmeli ders, kurs veya etkinli in süresi bir dönemden kı sa olmamalı dı r.

Seçmeli dersin yapı labilmesi için belli bir ders, kurs veya etkinli e yönelik talepler (sı nı fı n birden çok ubesi olması halinde) 15 gün önceden bildirilir; sı nı fı n tek ubesi olması halinde seçmeli dersin açı labilmesi için ö rencilerin en az yarısı nı n ortak bir ders için ba vurması gerekir.

Seçmeli dersin açı lması na, yapı lan ba vurular göz önünde bulundurularak, il e itim müdürlükleri ile i birli i içerisinde okul yönetimi karar verir, ancak bu prosedürün okul yı lı ba lamadan önce bitmesi gerekir.

Bu derslerin programları nı il e itim müdürlü ü ve topluluktan (varsa e er) alanı n uzmanları ile i birli i içerisinde okul yönetimi geli tirir.

Seçmeli dersin okulu yetkili birimleri tarafı ndan onaylanması halinde zorunlu ders statüsüne sahip olur, ancak de erlendirme açı klayıcı sözel not ile yapı lı r.

TÜRKÇE

haftalık ders sayısı 7, yıllık toplam 259 ders saati

G R

Üçüncü Sınıfta Türkçe Dersi Plan ve Programı'nın yapısal hedefler, genel amaçlar, kategoriler, özel amaçlar, kazanımlar, öğretim yöntemleri, ölçme ve değerlendirilmeden oluşmaktadır.

Kazanımlar bu programda öğrencilerin yaşı, zihinsel, bedensel ve toplumsal gelişim düzeylerine; kategori özelliğine göre bu sınıfta biraz daha artırılıp çeşitlendirilmiştir. Öğrencilerin birinci ve ikinci sınıfta kazanmış oldukları kazanımlar pekiştirilir; programda öngörülen yeni kazanımlar kazanılmaktadır.

Öğretmen, Türkçe dersini öğrenciye yalnızca dil becerilerini kazandıran bir ders olarak ele almamalıdır. Öğrenci bu derste kazandıran ve geliştirdiği becerilerini diğer derslerde de kullanma gereksinimi duymaktadır. Bu nedenle, Türkçe dersi üçüncü sınıfta öğrenilen diğer derslerle ilişkilendirilmelidir.

Türkçe öğretiminde yıllık ders saatinin dağılımı kategori ve alt kategorilere göre yapılmıştır.

KATEGORİLER	ALT KATEGORİLER	DERS SAAT	ORANI
1. Dinleme	1.1 Dinleme Kuralları 1.2 Anlama 1.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	30	% 11,58
2. Okuma	2.1 Okuma Kuralları 2.2 Anlama 2.3 Anlam Kurma	90	% 34,75

	2.4 Kelime Servetini Geli tirme 2.5 Tür, Teknik ve Yöntemler 2.6 Görsel Okuma		
3. Konu ma	3.1 Konu ma Kuralları 3.2 Sözlü Anlatı m 3.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	40	% 15,44
4. Yazma	4.1 Yazma Kuralları 4.2 Yazı lı Anlatı m 4.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	75	% 28,96

Açıklama: Yukarıdaki tabloda verilen kategorilere göre ders da ı lı mı ndan (yı lı lık 259 ders saati) artı kalan 24 (% 9,27) saatlik bir kı smı nı de erlendirme, özel günlerin önem ve anlamı na yönelik etkinlikler, ders dı ı etkinlikler, okuma (lektür) kitapları seçimi veya de erlendirmesi gibi etkinliklerde kullanı labilir

Dil bilgisi konuları dilden ayrı bir birim olarak dü ünmemelidir. İkö retim ö rencilerinin geli im özellikleri dikkate alı narak onlara dile ili kin kuralları aktarmak yerine bu kuralları onlara sezdirerek uygulamaları nı sa lamalı dır.

UZAK HEDEFLER

- Ö rencilerin ileti imsel becerileri aracılı ıyla anlama ve anlatma güçlerini geli tirme;
- Ele tirel dü ünme, ele tirel anlatı m ve yazı nsal estetik de erler aracılı ıyla ö rencilerin kültürel beceri ve alı kanlı kları nı (anlatı mları nı) geli tirme;
- Türkçe'nin kuralları nı sezip Türkçe'yi ö zenle ve güvenle kullanabilme;

- Bilgiyi ara tırma, bulma, kullanma, yorumları na zihinde yapı landı rarak yeni bilgileri üretme becerilerini geli tirme;
- Dinleme ve okumanı n bilgi edinme, ö renme yolları ndan biri oldu unu kavrayarak kitaba kar ı ilgi duyabilme
- Düzeye uygun ça da ileti im araçları ndan yararlanabilme
- Ya am boyu ö renme alı kanlı ı geli tirebilme

GENEL HEDEFLER

Üçüncü sı nı f Türkçe ö retiminin amacı bu sı nı fta ö ngörülen hedeflere ve temel ilkelere uygun olarak:

1. Ö rencilere, görüp izlediklerini, dinlediklerini, okudukları nı tam ve do ru olarak anlama ve anlatma becerisini geli tirebilme
2. Güzel bir sözlü ve yazı lı ileti im becerisi ile iletiler alabilme ve iletebilme
3. Sözlü ve yazı lı Türk ve dünya kültür ürünleri yoluyla, Türk kültürünü tanı yabilme
4. Ki isel ve kültürel benlik duygusunu; ulusal duygu ve co kusunu geli tirip güçlendirme;
5. Türlü etkinliklerle, yeni sözcük ve anlatı mlarla ö rencilerin sözcükvarlı ı nı zenginle tirme;

Kategori: Dinleme		
Alt kategoriler	Özel hedefler	Kazanımlar
1.1 Dinleme Kuralları 1.2 Anlama 1.3. Tür, Teknik ve Yöntemler	- Dinleme için hazırlık yapabilme. - Kendisine konuları nın konuları nı dinleyebilme. - Öretmenin veya arkadaşını nın okumasını dinleyip kitaptan izleyebilme. - Bilgi, düşünce, haber, ileti (mesaj) almak için dinleyebilme; - Bir olayı anlatandan ya da okuyandan dinleyebilme. - Düzeye uygun sınavı nıfta oynanan kısa bir oyunu (dramayı) izleyebilme ve dinleyebilme. - Dinlediklerinde neden-sonuç ilişkisi kurabilme; - Dinlediklerinde 5N+1K (Ne, Nerede, Ne zaman, Nasıl, Kim) sorularına yanıt arayabilme;	- Dinlemeye hazırlık yapar. - Konu alan konu üzerine dikkatini toplar. - Konu macı larını nın sözlerini kesmeden sonuna kadar dinler. - Dinlediklerini çizim ya da çizgi resimle ifade eder. - Öretmenin ya da bir arkadaşını nın okumasını dinleyip sonuna kadar kitaptan izler. - Bilgi, düşünce haber almak için dinler. - Günün haberini radyo ve televizyondan dinler. - Dinlediği olayı nın neden - sonuç ilişkilerini belirler. - Dinlediği olayı nın geçtiği zamanı ve yeri belirler. - Dinlediklerini bütünüyle anlamaya çalışır. - Dinlediği konu ile ilgili sorular sorar. - Masal, öykü, fabl, şiir vb. dinler. - Küme (grup) konuları nı ve tartışmaları dinler.
Kategori: Okuma		
Alt kategoriler	Özel hedefler	Kazanımlar
2.1 Okuma Kuralları 2.2 Anlama 2.3 Anlam Kurma 2.4 Kelime	- Sözcükleri ve sesleri doğru söyleyebilme; - Okuma sırasını nda noktalama işaretlerini (noktayı, virgülü, soru ve ünlem işaretini); görebilme, - Okurken sesi söyleyiş özelliklerine göre uyarlayabilme;	- Düzeye uygun bir metni konuşma sesi ve hızıyla okur. - Noktalama işaretlerine gerekli ve uygun duraklamalar yapar - Sesli okurken, ses tonunu dinleyicilerin duyabileceği biçimde ayarlar

Servetini Geliştirme 2.5 Tür, Teknik ve Yöntemler Görsel Okuma	- Tekerlemeleri devinmeler yaparak, ezgileriyle söyleyebilme; - İirleri okurken duraklama ve tonlamaya özen gösterebilme - Düzeye uygun hazırlanmış sözlüklerden yararlanabilme; - Okuduğu bir metindeki olayları kavrayabilme - Okuduğu metindeki kelimeleri bulup belirtebilme; - Metnin ana düşüncesini belirleyebilme; - Kimi metinleri oyun biçiminde dramatize edebilme; - Okuduklarında ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim sorularına yanıt arayabilme; - Okudukları ile ilgili kendi yaşantılarından ve günlük yaşamdan örnekler verebilme;	- İirleri anlayarak, duyarak okur - Bilmediği sözcüklerin anlamını sözün gelişinden ya da sözlükten bulur. - Sözcük hazinesini (dağırcıyı) zenginleştirir. - Okuduğu metinlerdeki olayları kavrar; - Okuduğu metinde olayın geçtiği zamanı ve yeri belirler. - Metindeki kelimeleri bulur, - Okuduklarında ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim sorularına yanıt arar; - Okuduklarında gerçek olanla hayal ürünü olanı ayırt eder; - Metnin ana düşüncesini belirler - Okudukları ile ilgili kendi yaşantılarından ve günlük yaşamdan örnekler verir; - Okuduklarında ki dil, anlatım ve bilgi yanlışlarını belirler; - Metnin türünü dikkate alarak uygun biçimde okur;
Kategori: Konu ma		
Alt kategoriler	Özel hedefler	Kazanımlar
3.1 Konu ma Kuralları 3.2 Sözlü Anlatım 3.3 Tür, Teknik ve	- Konu ma etkinliklerine katılmak için söz isteyebilme - Çeşitli konularda sorular sorabilme - Adres sorabilme, yer tarif edebilme - Bir iyilik, sunum ya da yardımda bulunan kimselere teşekkür etme bir bütünü temsil eden	- Sözcükleri doğru, açık seslendirir ve söyler. - Düzeye uygun sorular düzenler; sorulara açık, kısa, doğru karıllık verir. - Konu malarında konuduna çıkarır. - Konu malarında yinelemelere (tekrarlara) yer vermez.

Yöntemler	- Bir resim üzerinde konu up yorumlayabilme - Bilinen kı sa bir masalı , bir öyküyü bir fabli, bir fı krayı anlatabilme - zlenen ya da ya anan bir olayı anlatabilme - Bazı tekerlemeleri söyleyebilme - Bir hayvanı n, bir bitkinin (meyve çiçek vb.) yalı n bir e yamı n ba lı ca özelliklerini sezip betimleyebilme	- Konu ile ilgili duygu, dü ünçe ve izlenimlerini kı sa yoldan anlatı r. - Yeni ö rendi i sözcük, deyim ve atasözlerini do ru ve yerinde kullanı r. - Sesini dinleyicilerin duyabilece i biçimde ayarlar. - Konu ma etkinliklerine katkı lmak için söz ister. - steklerini açı k ve uygun bir dille ilgililere söyler. - Küme ve sı nı f tartı maları na gönüllü olarak katkı lı p görev alı r. - Yakı n çevrede gördüklerini, bildiklerini, yaptı kları nı , dinlediklerini, ya adı kları nı , edindi i bilgileri do ru ve kı saca anlatı r. - Günlük ya amda, her yerde duygu, dü ünçe ve izlenimlerini düzgün ve güzel Türkçe ile anlatı r. - Resimler üzerinde konu ur.
Kategori: Yazma		
Alt kategoriler	Özel hedefler	Kazanı mlar
4.1 Yazma Kuralları 4.2 Yazılı Anlatım 4.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	- Kuralı na uygun olarak okunaklı , güzel ve bitik bir el yazı sı yazabilme; - Temel harfleri el yazı sı olarak yazabilme; - Tümceleri, düzgün, açı k ve anla ır bir biçimde yazabilme; - Verilen ya da kurdu u tümceleri yazarken, sözcükler arası nda uygun bo luklar bı rakma; - Sözlü sorulara yazılı yanı t yazabilme - Daha önce ö renilen bir masalı , öyküyü vb. resimlere bakarak yazabilme;	- Kuralı na uygun olarak bitik bir el yazı sı geli tirir. - Sorulara yazılı olarak yanı t verir. - Bilinen bir masalı , bir öyküyü, bir fabli kendi sözleriyle kı saca yazar. - Görünen ya da ya anan bir olayı 4-5 tümce ile yazar. - Tümcelerin anlamı na göre uygun noktalama i aretlerinden birini kullanı r.

	- Yalın bir e-yanı n, bir hayvanı n, bir bitkinin ba lı ca özelliklerini sezip yazılı olarak betimleyebilme; - Özgün yazı lara bakarak kendi yanlı larını bulup düzeltme; - Bir yazı yazarken anlamlı ve kurallı tümceler kurabilme; - Yazı ları nda sözlük ve yazı m kılavuzundan yararlanabilme; - Konu dı ı na çı kmadan yazabilme; - Ö rendi i yeni sözcükleri yazı ları nda kullanabilme; - Yazı ları nda neden-sonuç ili kileri kurabilme; - Kendini tanı tan yazı lar yazabilme; - Çe itli yazı larda satır ba ı na (yeni sı rayı) görebilme; kendi yazı ları nda 2 cm kadar içeriden yazabilme; - Bildirme tümcelerinin sonuna nokta, soru tümcesinin sonuna soru i areti, ünlem tümcelerinin sonuna ünlem i areti koyabilme; - Tümcenin ilk harfini büyük harfle yazabilme; - Özel adları n (insan adları nı n, soyadları nı n; köy, kent, da ve ova) ilk harfini büyük harfle yazabilme; - Özel adlara getirilen ekleri kesme i aretiyle ayı rabilme - “mi” soru ekini ayrı yazabilme	- Tümcenin ilk sözcü ünün ve özel adları n ilk harfini büyük harfle yazar. - Özel adları n sonları na gelen çekim eklerini kesme i areti ile ayı rır. - Yazdı ı yazı sı nda yazı m yanlı larını düzeltir - Bütün yazı ları nı bitirerek yazı ile yazar - Bir yazı yazarken anlamlı ve kurallı tümceler kurar - Yazı ları nda sözlük ve yazı m kılavuzundan yararlanır - Konu dı ı na çı kmadan yazar - Ö rendi i yeni sözcükleri yazı ları nda kullanır - Yazı ları nda ana dü ünçeye yer verir - Yazı ları nda neden-sonuç ili kileri kurar - Kendini tanı tan yazı lar yazar - Temel harflerle sözcük ve tümceler yazarken harfler ve sözcükler arasında uygun aralı klar (bo luklar) bırakır; - “mi” soru ekini do ru yazar

Ö RET MYÖNTEM VE TEKN KLER

Ça ı mı zda h ı zla geli en bilim ve teknoloji, e itimin her alan ını etkilemekte, özellikle e itim ve ö retim yakla ım, yöntem ve tekniklerinde köklü de i meleri zorunlu kı lmı tır. Geleneksel yakla ım yöntem ve teknikler günümüzde yetersiz kalmı tır.

Çinde bulundu umuz bilgi ve teknoloji ça ında, çoklu zeka ve yapı landı rı cı e itim yakla ımları ön plana çı kmaktadır. Bu yakla ımlarla e itim sürecinde, ö retmen merkezli anlayı la ö rencinin davranı larını de i tirmek yerine; ö renci merkezli yakla ımla ö rencinin zihinsel becerilerini geli tirmeye ve bilgiyi yapı landı rmaya a ırlı k verilmektedir. Yapı landı rı cı yakla ıma göre ö renme sürecinde ön bilgileri harekete geçirme, geli im düzeyini dikkate alma, etkili ileti im kurma, anlam kurma, uygulama ve de erlendirme etkinlikleri önem kazanır. Ö renci merkezli ö renmeyi temel alan yakla ım, ö renme sürecinde ö renci katılı mına ve ö retmen rehberli ine a ırlı k vermektedir. Öyle ki ö retmen yine de ö retimin vazgeçilmez ö esidir, ancak üstlendi i rol, yol göstericiliktir; her eyi bilen de il, sını mı fiçi ve sını mı fdı ı çalı mayı düzenleyen bir konumdadır. Ö renci kendi yetenekleri çerçevesinde ö retmenle oldu u ölçüde arkadaş ları yla da ileti im içinde çalı malıdır.

Çalı malar sırsında çocuklar birbirinden daha kolay ö renirler. Bunun sonucu küme ve ikili çalı malar önem kazanmı tır. Bunun için de ö retmen küme ve ikili çalı maları yeterince uygulamalıdır.

Ö retmen, derste uygulayacağı ö renme ve ö retme yakla ım, yöntem ve tekniklerini kendi seçer. Di er derslerde oldu u gibi, Türkçe ö retiminde de tek bir yöntem uygulanamaz. Türkçe dersi bilimsel olmaktan çok bir beceri dersidir de. Bunun için de çe itli yakla ım, yöntem ve teknikler gerektirir.

ÖLÇME VE DE ERLEND RME

Ölçme ve de erlendirme ö renme-ö retim sürecinin ayrı lmaz parçasıdır. Ö renme ve ö retim sürecinin ne kadar etkili oldu u düzenli olarak ölçülmeli ve de erlendirilmelidir. Bu uygulama, ö rencilerin ve ö retmenlerin ba arılı ve ba arı sı z yönlerini belirlemeleri aç ısından son derece önemlidir. Ölçme ve de erlendirme, aynı zamanda ö retmenlerin kullandıkları yöntem, teknik ve beceriler ile geli im düzeyleri hakkında bilgilerin sürekli toplandı ı bir çalı madır.

De erlendirme, ö retmen ö rencilerin geli im düzeyi, gereksinimleri, bunlara uygun ö renme etkinlikleri belirleme ve ö renme ortamını

düzenlemede yol göstericidir. Ölçme ve değerlendirme süreci, bir yandan öğrencilere kazandırmak istenen becerilerin hangi ölçüde kazandıkları nı belirlerken öte yandan da bu becerilerin kazandırmaması sırasında hangi amaç ve becerilerde yetersizlik, eksiklik ve yanlışları n ortaya çıkıyor nı belirler. Öyle ki öğretmen bu yetersizlik, eksiklik ve yanlışları saptayıp onları n giderilmesi ve düzeltilmesine yönelik çalışmalar düzenler.

1. Gözlem
2. Sözlü sınav
3. Yazılı sınav
4. Test
  - I. Kısa yanıtlı testler;
  - II. Doğru – yanlış testleri;
  - III. Çoktan seçmeli testler;
  - IV. Ekleme testleri;
  - V. Sıralama testleri;
  - VI. Kendini değerlendirme testi;
  - VII. Öğrenci başarılarını saptama testi;
  - VIII. Öğrenme eksiklerini saptama testi;
5. Ödev ve ev ödevleri;

ENGLISH LANGUAGE

(2 hours per week, 74 in total)

INTRODUCTION

The program of English language will emphasize the importance of experiencing language in context. Learners' background knowledge, skills and attitudes will be used as means of developing communicating abilities. As the learners develop communication skills, they also increase their linguistic accuracy and develop language learning strategies. In the English language program learners will acquire various kinds of knowledge, skills and attitudes about:

1. interpreting, expressing and negotiating meaning (communication).
2. Sounds, written symbols, vocabulary, structure and discourse (language).
3. Cognitive, socio-cognitive and meta-cognitive process (general language education).
4. Patterns of ideas, behaviours, manifestations, cultural artefacts and symbols (culture).

Acquiring the language incorporates communication skills such as listening, speaking, reading, writing, viewing and showing. Learners develop these communication skills by using knowledge of the language, including grammar, and culture, communication and learning strategies, technology, and content from other subject areas to socialise, to acquire and provide information, to express feelings and opinions. Knowledge of other cultures, connections to other disciplines, comparisons between language and cultures, and community interaction all contribute to and enhance the communicative language learning experience, but the communication skills are the primary focus of language acquisition.

THE GOALS

English as a foreign language will be introduced for the first time in the third grade of primary education in Kosova. The purpose of this early introduction in the school curriculum is to enable the students to reach a working language competence after completion of upper secondary education for both further education and career. Learning English as a foreign language throughout their pre-university education will enable learners to develop the knowledge, skills, and attitudes they need to communicate in English, in a variety of school, travel, leisure and job-related contexts. English as a foreign language will extend the cultural experience of pupils and will facilitate the integration of our society in the European integration processes.

The overall approach during the initial years of English language learning experiences will be focusing on the non-analytical aspect (learning as communication through interaction without in-depth study of linguistic elements). As they advance in their language experience and competence, the focus will shift towards more analytic approach, but always keeping a balance between the two.

In this grade, however, learners will be able to:

- a) **Participate** in various language experiences that will enable to engage in situations dealing with: (1) school, people around us, weather, animals, holidays and celebrations., (2) **understand** a series of simple oral and written statements in a controlled and structured context, and (3) **express** their thoughts by producing simple oral and written messages of a few statements in a controlled context.
- b) **Identify** the presence of English (speaking) individuals and groups and concrete facts about English cultures;
- c) **Understand** and **use** orally and in writing the sound – symbol system, vocabulary and word order in simple structures.

THE SCOPE OF GRADE THREE ENGLISH LANGUAGE CURRICULUM

COMMUNICATION		
Recognize and respond to familiar simple words		
Listening		
General Objective: Building language experience through listening and responding to simple structures		
Specific objectives	Suggested language activities	Attainment targets
Learners should be able to: • Listen to, enjoy and respond to nursery rhymes, songs, poems and short stories • Listen to instructions and directions • Listen and repeat words, phrases and short sentences modelled by the teacher • Seek, pick and understand basic information in simple familiar contexts and experiences; • Identify relevant information in a relatively controlled context; • Create a context for the new language;	• Listen and repeat; • Listen and do; • Listen and guess; • Listen and draw; • Listen and fill in charts;	Learners can: • Listen and respond to simple classroom commands, instructions , directions and questions • Understand very simple phrases about themselves, people; • Understand very short simple words; • Understand familiar names, words, numbers, times; • Identify, with the teacher’s assistance, key words to follow directions;
Speaking		
General objective: Encourage speaking		
Specific objectives	Suggested language activities	Attainment targets
Learners should be able to: • Experience, recognize and observe simple commands (look, listen, watch, and so on)	• Matching activities;	Learners can: • Speak slowly about things around them; • Tell what they see and hear;

- Remember items from a picture or the location of objects in the classroom; - Arrange themselves in a particular order by asking questions until they find correct position; - Act out an imaginary situation or the teacher gives them instructions about what to say; - Choose appropriate words to name and describe things that are familiar to them - Use language to perform common social functions (introducing oneself and others, greeting others and saying good bye) - Retell and act out familiar , poems, songs, stories or parts of stories - Ask and answer very simple questions about themselves;	- Role play; - Singing rhymes; - Present and share information	- Describe very simple pictures; - Ask questions to get additional information; - Present information of personal interest - Share information on their ideas and feelings - Talk about their family, friends, home, school by using different written, printed or visual media; - Learn and retell and recite (and sing) rhymes, songs and stories - Recognize and respond to familiar words and basic phrases concerning themselves and their families
Reading and writing General objective: Reading and writing very simple words		
Specific objectives	Suggested language activities	Attainment targets
Learners should be able to: - Experience the reading process being modelled - Draw pictures and write about them (a name, a phrase, a sentence) - Draw pictures and write about feelings (love, fear, happiness) - Draw and write about things they like and dislike	- Matching activities; - Role play; - Writing messages, notes etc. in various	Learners can: - Read very simple words and copy them; - Check their answers; - Write their first names and their family names; - Identify related words;

• Identify concrete facts in simple and controlled structures; • Understand the meaning of familiar written contexts; • Engage in shared reading • Copy familiar words, phrases and short sentences correctly • Copy words from signs in the environment	familiar contexts; • Copy rhymes; • Who is who;	
UNDERSTANDING AND USING ENGLISH		
Language and Pronunciation General objective: Use the sound of English		
Specific objectives	Suggested language activities	Attainment targets
Learners should be able to: • Recognize and the sounds and spelling alphabet of English • Practice the pronunciation in various simple contexts • Engage in activities designed to increase awareness of sounds • Recognize vocabulary common to their environment (e.g. the school, the community) • Build up a slight vocabulary of common words from personal experience, from the experience of environmental materials	• Rhymes and songs; • Match spelling and drawings; • Pronunciation of words; • Role playing; • Rhymes; • Communicating and interacting in various activities;	Learners can: • Understand and use the information given to complete a picture; • Spell and pronounce the familiar words; • Describe a person, object and guess what it is; • Use orally and write simple construction in present simple, • Try to use and make distinction in oral communication regarding gender, negative and affirmative word order, some basic prepositions of place and movement;

• Understand and use the vocabulary to express themselves on topics such as: family, hobbies, interests, and so on • Use and identify (with some help) the language in the field of present tense the following basic linguistic elements: <i>Gender, plural of nouns, articles, basic inventory of verbs (be, have, see, sit, draw, sing, etc.), negative and positive simple structures, prepositions, , etc.</i>		• Write simple texts on: postcards, notes, messages, familiar persons, likes / dislikes etc.
MAKING CONNECTIONS : Make subject matter connections through sport, food, school environment;		
Specific objective	Suggested language activities	Attainment targets
Learners should be able to: • Begin to understand and follow school norms; • Participate in activities including: music, literature (short stories, fairy tales), dancing, theatre, sports, and so on • Use the knowledge gained from other subjects to understand notions of: shapes, space, time movements, quantity, and so on; • Try to transfer skills and content of mother tongue to the first language; • Begin to relate information about climate, geography, art etc. of countries;	• Number games; • Shapes and colours; • Describing pictures;	Learners can: • Recognize and describe pictures linked to environment; • Initiate and try to develop conversations (about sports, music, fashion, custom and life); • Use words associated with specific occasions (greetings, celebrations, seasons) ; • Understand messages found on signs, posters, maps which have been learned in other subjects.

ENGLISH IN THE WORLD: Understand the customs of their country and compare with different countries through: music, symbols, flags.		
Specific objectives:	Suggested language activities	Attainment targets
Learners should be able to: • Be culturally neutral and easily adaptable; • Recognize some symbols of target language; • Recognize holidays and festivals of countries where English is spoken; • Try to understand, compare and contrast behaviour and norms; • Try to understand, compare and contrast behaviour and norms in English speaking countries and home country school situations • Understand and embrace differences in race, culture, class, and gender	• Seasons; • Clothes; • Songs; • Fancy dress party;	Learners can: • Use appropriate personal behaviour in school and social situations • Demonstrate good manners at home, at school (greetings); • Identify differences between different countries; • Recognize symbols and flags, holidays, habits; • Demonstrate respect;

GRADE THREE TOPICAL CONTENT

1. My school

- My classroom
- My teacher and my friends

2. My home

- My room
- My family and relatives

3. Colours and shapes

- Painting
- Shape, size and position

4. Me and my body

- All about me
- Personal health

5. Numbers

- Numbers and counting
- Shopping (At the bookshop, toy shop...)

6. Animals

- Favourite pet
- At the zoo

7. Food

- Types of food (favourite food)
- Fruits and Vegetables

8. Seasons and activities

- Spring and Summer
- Autumn and Winter

9. Clothes

- My favourite clothes
- Every day clothes

Note to the teachers: In order to achieve the targeted aims and objectives of **Grade three Curriculum**, and cover the topical content of **Grade three syllabus**, teachers should select teaching materials from course-book(s) (if available) and other sources which should primarily be age-appropriate, which means that they should be dedicated to **young learners**.

On the other hand, teachers should use supplementary materials according to the time available (pictures, posters, cassettes, CDs) and dedicated to the English language within the school curriculum, in order to suit their learners' needs and to meet the attainment requirements. Although it is estimated that within a school year, approximately 9 content areas should be covered, it is the teachers' responsibility to plan the number of topical areas (units) and the composition of it, in accordance with the total amount of hours dedicated to English.

METHODOLOGY

The Communicative Approach and Task – Based Learning

The overall aim of the English Language Curriculum is to enable learners to communicate successfully. Successful communication means getting our message across to others effectively. The Communicative Approach to language learning aims at facilitating genuine interaction with others, whether they live in the neighbourhood, in a distant place, or on another continent.

In language learning, the attention of the learners may be focused on particular segments, or on the language as a whole. In cases when we want to focus learners' attention on particular segments, then a segment may be a grammatical structure (a tense), a language function (expressing gratitude), a vocabulary area (food and drinks), or a phonological feature (stress or particular sounds).

On the other hand, when attention is focused on the language as a whole, learners, through a wide range of language activities, use the language for practical and realistic purposes. In other words, they act as genuine users of the language. Participating actively in communicative language activities, they in fact play roles, simulate situations related to real life, and learn through personalisation. In the earlier stages of learning, learners should be allowed to use gestures, body language, facial expressions, mime, drawings and so on. When they *learn by doing*, they realise that language is a powerful means of communication and will use it as such.

Since communication basically means sending and receiving messages, learners should develop the four language skills, which are the core of communication. Development of *receptive skills*, that is *listening* and *reading* skills, will enable learners to receive messages and, depending on tasks they are expected to fulfil, select essential information. However, since language skills do not occur in isolation, but are normally integrated for communicative purposes, after having received a message, learners should be able to make decisions, and respond appropriately. In a situation which involves language, their response is a communicative function, which is performed by one of the *productive skills*-either by *speaking* or by *writing*.

The Learning - centred classroom

The objective of learning centred teaching is to make teachers aware of the importance of learner autonomy in the classroom. The teacher is required to do more preparation before the lesson, and less stand up teaching in the classroom. But it doesn't mean that the teacher should sit back and relax. The teacher has a role, to support and help learners. The learners learn more actively and with enjoyment. The environment requires a learning centred approach that relies on participant's share in the learning, and responsibility for furthering discussion. In all cases learners need clear guidelines and preparation for effective discussion participation.

The major aims, or set of aims will relate to the development of learning skills. Such aims may include the following:

- To provide learners with efficient learning strategies;
- To assist learners identify their own preferred ways of learning;
- To develop skills to negotiate the curriculum;
- To encourage learners to adopt realistic goals and a timetable to achieve these goals;
- To develop learners' skills in self-evaluation.

The use of the mother tongue in the classroom

Contrary to the principles of the direct method and natural approach in language learning, which favour exclusive use of the target language, excluding the mother tongue completely from the classroom, most recent approaches today suggest that the use of the mother tongue at particular stages of foreign language learning may prove useful.

While there is clearly a place for the mother tongue in the classroom, teachers should make efforts to keep the use of the mother tongue to a minimum. Instead of translating words and/or asking learners to translate, they should demonstrate, act, use simple drawings and/or pictures, explain, give simple definitions. If teachers readily intervene with translation, as soon as learners are provided with an 'equivalent' word or expression, as soon as their curiosity is satisfied, they may lose interest in that particular item. In consequence, the English word or expression is easily forgotten and cannot be easily recalled. This method is easiest for teacher and learner, but may be the least memorable.

Classroom Management

Good classroom management is essential to effective learning. The teacher not only has knowledge of his or her subject (English), but is also the manager of the learning process.

Strategies for classroom management

Classroom management should be thought of in two major parts: Proactive (preventative) and reactive (discipline). Proactive classroom management means establishing the right physical and psychological environment.

- The physical environment is the shape, size, seating arrangements, materials, and equipment in the classroom.
- The psychological environment refers to the emotional tone achieved in the classroom.

Successful classroom management involves not only responding effectively when problems occur, but preventing the frequent occurrence of problems. The most effective decisions in classroom management are based on a clear concept of the goals and intended outcomes that a teacher wishes to accomplish.

Rules and procedures for the organization of the classroom should be developed in conjunction with teaching strategies that help learners meet their personal and academic needs. The teacher should arrange seating and provide simple step-by-step instructions and check they have been understood.

Communication: If we accept that language is a vehicle for communication in class and not simply the content of the class, then teachers need to put the learners in situations where they need to communicate. Group and pair work (see further) can provide such situations.

Effective communication is the foundation for good classroom management. There are certain forms of communication skills that are beneficial in the classroom.

Monitoring : Often misbehaviour occurs because learners find "acting out" more interesting than a boring lesson or more rewarding than

another experience. Learners may also misbehave when they are not involved in the learning activity, do not understand the task, or cannot obtain assistance when it is needed. So the teacher should find useful techniques for responding to minor classroom disruptions.

How a lesson is taught

Quality of instruction is a key factor influencing learners' behaviour and achievement. Response to learner misbehaviour is most effective when it maintains or increases the learner's dignity and self-esteem and encourages the learner to be responsible for his or her own behaviour.

Therefore, the teacher should:

- Involve learners in evaluating their own work as well as the teacher's instructions;
- Vary the style as well as the content of instruction in order to address diverse learner learning styles;
- Relate materials to learners' lives whenever possible;
- Create anticipation, and use activities to catch learner interest or increase learner motivation to participate;
- Engage learner learning through cooperative group work, competitive teams, group discussions, debates, and role-playing.

In group and pair work learners are responsible for their behaviour, for organising the work in hand, they choose the language that is used, and have to collaborate with the others in the group in order to achieve the task.

Group work and pair work

Group and pair work go hand in hand with the communicative approach, and learning-centeredness.

- Increase the opportunities for learners to use the language;
- Improve the quality of learners talk;
- Allow greater potential for the individualisation of instructions;
- Promote a positive affective climate;
- Have been found to increase learners' motivation.

According to Long and Porter (1985) small group work in the language classroom provides the optimum environment for negotiated

comprehensible output. Group and pair work help to use class time more effectively, increase effective learner talking time and encourage cooperation between learners, their independence and responsibility for others.

The roles of both teacher and learners change according to what kind of grouping they are in. In the traditional lecture-style group the teacher controls both the content and the language that is used, s/he is active, taking the lead in the classroom and controlling the behaviour of the learners. The learners are receptive, following the teacher's lead and receiving the content of the message, possibly without really thinking actively about it.

Group work

Group work is based on the idea that learners can learn the language and information from each other. The principle of cooperative learning is basic to classroom education. It also allows the opportunity for teachers to help with individual problems, for stronger and weaker learners to work on their own and for more learners to get more practice. Group work can be used for problem solving activities, project work, consensus reaching, or information gap activities where more than two learners are involved.

Group work gives learners chances for greater independence as they work together without the teacher controlling every move. They take some of their own learning decisions, they decide what language to use to complete a certain task.

Pair work

Pair work is a specific kind of group work, usually used for doing oral or written exercises. The pairs may work together to produce the answers, or they may ask each other questions in turn.

Pair work is often quite outside learners' experience of school and so we need to train them in the routines of working together, guide them towards acceptable behaviour, give them the opportunity to practise the necessary skills, and make sure they know what we expect of them.

Pair work involves learners working in pairs simultaneously. The reasons for the use of pair work are similar to those of group work. Pair work allows more learners to get more practice. Learners working in

pairs are able to share ideas and help each other. Pair work is useful for dialogues and information gap activities, but it can also be used when working on grammar and vocabulary activities, or checking answers.

Teachers need to introduce pair work slowly and gently into classes, allowing the learners to get used to the idea of working more independently, and to develop the necessary skills.

SPEAKING AND LISTENING

Speaking

Speaking is an interactive process of constructing meaning that involves producing and receiving and processing information (Brown, 1994; Burns & Joyce, 1997 in Harmer, 1998).

When we think about speaking, we mean the learners use any and all the language at their command to perform some kind of oral task. The important thing is that there should be a task to complete and that the learners should want to complete it.

There are three basic reasons why it is a good idea to give learners tasks which encourage them to use all the language at their command.

Rehearsal: getting learners to have a free discussion gives them a chance to rehearse having discussions outside the classroom. For example, having them take part in a role-play at an airport check-in desk allows them to rehearse such a real-life event in the safety of the classroom.

Feedback: speaking tasks where learners are trying to use all and any language they know provides feedback for both teacher and learners. Teachers can see how their class is doing and what language problems they are having whereas learners can find a particular kind of speaking and what they need to do to improve.

Engagement: good speaking activities can and should be highly motivating. If all the learners are participating fully-and if the teacher has set up the activity properly and can give useful feedback, they should get tremendous satisfaction from it.

	Teacher's Role	Learner's role	Possible activities
Level 1	The teachers role is the same for all levels. It is marked by children's gradual movement from dependence on the teacher and other language users to increasing independence as a learner. The teacher will: • Be like role-model and involve herself/himself in different activities; • Guide learners and advice according to their needs; • Facilitate when needed, and have the role of co-learner.	• S/he will memorise words, imitate the teacher and peers, take orders and respond.	• Producing short sentences; • Singing a song in English; • Reading a text aloud; • Information gap (Describe and Draw).

Listening

Listening is basic to language learning. It is a fundamental skill for the improvement of spoken and written language. Listening is the first skill to develop when language is learnt. Listening is important because it helps in gaining spoken fluency. There are two types of listening situations in real life, non–interactive and interactive.

- non–interactive listening situations include listening to the radio, TV, films, lectures. In such situations we usually do not have the opportunity to ask for clarification, slower speech or repetition partner.
- interactive listening situations include face–to–face conversations, and telephone calls, in which we are alternately listening and speaking, and in which we have a chance to ask other participant(s) for clarification, repetition or slower speech.

There are two basic approaches to listening in the classroom: extensive and intensive.

Extensive listening or listening for gist (listening to an entire piece to gain an overall impression or understanding of what it is about).

Intensive listening or listening for detail (learners listen to the same piece with greater attention to detail).

	Teacher's Role	Learner's role	Possible activities
Level 1	• To motivate the learners; • To raise learner's interest; • To introduce and develop sounds of English; • To familiarise learners with some vocabulary; • To monitor; • To provide lots of exposure to comprehensible input; • To help and encourage learners; • To provide learners with regular listening; • Facilitator.	• Try to understand meaning, not detail; • Understand and respond to simple instructions.	• Listen and do; • Listen and guess; • Listen and draw.

READING AND WRITING

Reading

Reading is a very important part of daily life. We read in order to obtain information which is presented in a written form. People read for:

- Specific purposes
- General purposes
- Pleasure

Reading for pleasure is very important because while reading novels or magazines we receive information. We can also acquire vocabulary and even grammar. At the end of level 2 learners should be able to know what the importance is of reading in English. One reason why learners sometimes fail to understand a text even when they know all the vocabulary is because they cannot link what they are reading to something they already know.

At this level it is very important that teachers give learners an opportunity to read material of their choice in English. For example, some learners might enjoy reading a history textbook in English and then telling other learners what they have read.

Writing

The reasons for teaching writing to learners of English as a foreign language include reinforcement, language development, learning style and, most importantly, writing as a skill in its own right.

- Reinforcement: Learners often find it useful to write sentences using new language shortly after they have studied it;
- Language development: The mental activity we have to go through in order to construct proper written texts is all part of the ongoing learning experience;
- Learning style: Some learners are quick at picking up language just by looking and listening, but for many learners the time to think things through, to produce language in a slower way, is invaluable;
- Writing as a skill: Writing is a basic language skill, just as important as speaking, listening and reading. Learners need to know how to write letters, how to put a written reports together, how to reply to advertisements. They need to know some of writing's special conventions, for example punctuation and paragraph construction.

	Teacher's Role	Learner's role	Possible activities
Level 1	The teacher will • Design the task; • Be a role-model; • Guide, coach, advise, facilitate the learners.	• To copy the teacher, follow simple model.	• Writing short sentences on a familiar topic; • Writing postcards; • Copying text.

Dictation

When learners know how to write, one way of encouraging listening is to set a dictation exercise. Here the learners have to write down exactly what the teacher reads out. It is also an exercise in spelling, pronunciation and punctuation. Dictation involves different kinds of mental processes. There is more time to think, to correct mistakes. Teacher should tell the learners how many times the text will be read. It is important to read the text at least twice.

At the end of level 1, learners should be able to write a limited number of words about: greetings, numbers, families, colours, parts of the body, food and drinks.

Vocabulary

Vocabulary teaching and learning is central to learning English. Words have a central place in culture, and learning words is seen by many as the main task in learning another language.

According to Carter and Nunan (2001), knowing vocabulary actively and productively as well as receptively, means that we all understand many more words than we actually use in every day situations. Our active vocabulary is the use of words that we know and are able to use. Our receptive vocabulary is the set of words that we recognize and understand. A definition of learning a word depends crucially:

- on what we mean by a word;
- on how a word is remembered;
- over what period of time and what circumstances it can be recalled;
- and whether learning a word also means that it is always retained.

To answer all these questions, four things should constantly be involved such as: putting words in storage through the ear, through the eye, keeping words in storage, retrieving, and using them.

The processing of words at different levels is crucial to learning. The different levels include integration in the learning process of pronunciation, the visual shape of the grammatical structure and semantic patterns of the word.

A systematic approach to vocabulary teaching

A language teacher needs to find systematic ways of helping learners with the vocabulary. A systematic approach might devote lesson time to helping learners at each of the following stages of learning vocabulary when the learners:

- Meet new words and understand their meaning(s) and the ways they are used;

- Practise using the words;
- Find ways that help them memorize the words;
- Recall and use the words appropriately.

The teacher in the classroom can help learners understand the meaning by:

- Avoiding language more complex than the word s/he is trying to explain;
- Focusing on the most important usages;
- Using examples;
- Using teachers own and learner’s knowledge and feelings to focus on what we understand by this word.

At level 2 they are beginning to read independently selecting simple texts and using a bilingual dictionary or glossary to look up new words. When reading on their own they are beginning to use context to work out what unfamiliar words mean etc.

1	Teacher’s role	Learner’s role	Possible activities
Level 1	• To recycle words appropriately; • To act or mime words; • To focus learners’ attention on pronunciation.	• To imitate, follow orders and respond; • To listen and pick up things correctly; • To mach words and pictures.	• Matching pictures to words; • Miming; • Listen, read and say.

The Role of Grammar

If we see language as a building, the words as building blocks or bricks, and grammar as the architect’s plan, than we must admit that without a plan, even a million bricks do not make a building. Similarly, one may know a million English words, but if s/he does not know how to put them together, s/he cannot speak English (Sesnan, 1997).

In the light of this statement, the question is not whether to teach grammar or not, but *how* to teach it. We should consider which approach to adopt in teaching grammar, whether to teach form before meaning, or meaning before form, and what strategies and techniques to use in order

to enable learners to put their knowledge of grammar into use and communicate effectively. It is the teacher's responsibility to estimate which approach would yield best effects at a particular stage of learning, or with a particular class.

	Teacher's role	Learner's role	Possible activities
Level 1	• To expose learners to particular language items; • To offer appropriate examples; • To provide opportunities for restricted use of language items; • To make activities playful and enjoyable.	• Grasp the meaning of the language items; • Show readiness to participate in activities; • Practice language items in communicative activities.	• Demonstration ; • Games; • Songs; • Magic tricks; • Drawing.

According to the findings of the authors mentioned above, at this level, learners should be able to recognize different word categories and put words into phrases. They may also be able to combine phrases in order to form sentences. They should be able to deal with both Yes/No questions and WH-questions. At this level, learners may be able not only to grasp the meaning of language items, but also to understand particular aspects of the language system. Developing their cognitive and meta-cognitive skills, learners should be able to understand and use the rules of grammar. Regardless of this, teachers should be careful, when discussing explicitly and explaining the grammar, not to overdo, that is not to lecture on grammar. Instead, they should demonstrate grammar through substitution tables, or drills incorporated within communicative activities.

Assessment and Evaluation

There are many reasons for assessing learners. Some of them are:

- to compare learners with each other;
- to see if learners have reached a particular standard;
- to help the learners' learning;
- to check if the teaching programme is successful.

Teaching means changing the learner. Teachers will always want to know how effective their teaching has been- that is, how much their pupils have changed.

This change can be in:

- The amount of English learners know;
- The quality of the English they use;
- Their ability to use English.

The general word for measuring the change is assessment. Naturally if we want to assess how much pupils have changed, we have to know exactly what they already **know** and what they can already **do**.

There are different types of assessment (or evaluation):

Self assessment (self - evaluation) relies on:

- The amount of effort expended in research;
- The amount of effort expended on initial organization;
- The amount of organization;
- The amount of effort spent on writing.

Group assessment (group - evaluation) can be done by:

- Evaluating individual learner progress within the group;
- Awarding group and individual marks.

This fosters cooperation among the learners, they promote higher achievement, greater motivation, and a more positive attitude towards the subject area and greater social skills.

Individual assessment (evaluation) is more readily accepted by learners, shows learners activity, his/her participation level in the group activity, willingness to respect the viewpoints of others.

Combination of group and individual assessment - the group component may foster the spirit of cooperation, and the individual component may permit the recognition of individual contributions.

The use of work samples, portfolios and projects. These folders or portfolios may be used to collect samples of a range of learners' work over the course of a term or a year. All these may reflect the learners' overall development and show learners' progress.

If teachers want to find out how effective their teaching has been, or if they want to evaluate the learners' progress the tests are used. Tests are conducted in class by the teacher. They measure the results of learners' performance. Teaching and testing always go hand-in-hand. Questions are often asked to check if the learners have understood what has been said. Equally, they may be asked to find out whether a particular point needs to be taught. We instinctively know why we ask a question: whether it is to teach or to test something.

Some major reasons for testing are:

- To diagnose learners' standard on arrival;
- To measure learners' progress;
- To find out how much pupils have learned;
- To find out the quality of learning;
- To find out how many of the class have learned what they were supposed to learn;
- To motivate pupils;
- To show the teacher what to teach next.

There are different kinds of tests, such as:

- **Proficiency tests** to examine a general standard in ability, regardless of the teaching programme;
- **Achievement tests** that examine whether learners can do what they have been taught, either by testing specific syllabus items or general objectives;
- **Placement tests** are a mixture of the above two, depending on what criteria we use to place the learner;
- **Diagnostic tests** use **proficiency** or **achievement tests** to analyse strengths and weaknesses in the learner or the teaching programme itself.

We see **evaluation** as wider than testing. Testing may be a successful tool in evaluation, but we also think there are other criteria for assessing someone's performance. Evaluation is not limited to numbers or just giving learners marks. Instead of trying to count or measure learner's ability to make useful contribution to the class, we can simply judge

whether s/he makes a contribution or not, and sometimes we will have to justify, negotiate, and possibly modify our opinions.

Evaluation looks for illumination: How did you learn that? Why did you learn that? This means that we are doing something **with** the learner, rather than **to** the learner. By asking these questions, we will learn a lot of extra information, such as:

- What the learner thinks s/he is learning;
- What the learner thinks is easy / difficult;
- What the learner enjoys / hates doing in the class;
- Where the teaching programme and the learner don't meet;
- Where the teaching programme need re-designing.

With the evaluation we are trying to help the learner to learn, so it is not an assessment, in fact it is aid to learning. In other words, we can use assessment procedure to develop and improve, not only the learner, but also the teaching programme and even the school.

Band Descriptors for Assessing Language Skills

Band	Listening	Speaking		Reading	Writing
		Fluency	Accuracy		
5	Can understand all the message	Does task very well. Little or no hesitation	Good pronunciation, use of vocabulary and grammar	Can understand all the text	Work is well organised. Good punctuation. Few or no mistakes
4	Can understand most of the message	Does the task well. Some hesitation	Good pronunciation, vocabulary and grammar. A few mistakes	Can understand most of the text	Work is mostly well organised. Good punctuation. A few mistakes
3	Can understand some of the message	Does the task adequately. Quite a lot of hesitation	Pronunciation, vocabulary and grammar are adequate.. Quite a lot of mistakes but it is possible to understand the learner	Can understand some of the text	Some problems with the message and/or punctuation and/or organisation, but it is possible to understand the message

2	Can understand a little bit of the message	Does not do the task adequately. A lot of hesitation	Pronunciation, vocabulary and grammar are limited. It is difficult to understand the learner	Can understand a little bit of the text	Problems with the message and/or punctuation and/or organisation. It is difficult to understand the message
1	Can understand very little of the message	Is not really able to do the task at all	Very hard or impossible to understand the learner.	Can understand very little or none of the text	Significant problems with the message and/or punctuation and/or organisation. It is almost impossible to understand the message

The table above sets out bands which describe levels of achievement in the four skills. This band descriptors are intended to apply to specific tasks (e.g. listening to a story, talking about a picture, reading about an invention, writing a letter), as an aid to the teacher and learner in assessing performance. It is of course perfectly possible for a learner to perform to different bands of achievement for different task and different skills.

MATEMATİK

(Haftalık ders sayısı 5, yıllık toplam 185 ders saati)

GİRİŞ

XXI yüzyılda matematik eğitimi yalnız doğa olaylarını araştırması ve teknikte de il insanın mantıklı, estetik ve duygularını geliştiren niteliklere sahip, insan yetiştirilmede her geçen gün daha büyük önem taşımaktadır. Başka sözlerle matematik eğitime yalnız dünyada çok büyük önem verilmektedir. Matematik eğitimi insanın günlük yaşamda karşılaştığı doğa olaylarını doğru ve mantıklı olarak anlamasına, hayatta ve toplumda karşılaştığı birçok problemin çözümünde kolaylık sağlar. Matematik eğitimin en önemli amacı, kalkınma için gerekli olan niteliklere sahip insan gücünün yetiştirilmesidir. Bu nedenle ilköğretim matematik eğitimi genel olarak çok yönlü öğretim, eğitim ve bilgi edinme açısından en önemli derslerden biridir.

Öğrenciler birinci ve ikinci sınıfta matematik dersinde küme kavramını, bağlantıları, sayılar ve geometri'nin esas kavramlarını öğrendiklerinden üçüncü sınıf bilgilerini geliştirmeleri gerekir. Üçüncü sınıf matematik müfredat programı, birinci ve ikinci sınıf müfredat programının içerik bakımından geliştirilmiştir. Birinci sınıfta olduğu gibi öğretmen öğrencilerin benzerlik, farklılıkların oranları ve kıyaslama yapabilme becerilerini geliştirmeleri gerekir. Tüm bu kavramları öğrencilerin kavrayabilmeleri ve benimseyebilmeleri için öğretmen birçok yeni yöntem kullanması gerekir.

UZAK HEDEFLER

İkinci sınıf matematik müfredat programının hedefi:

Öğrencilerin:

- hayal ve düşünme gücünü, matematiğe karşı olumlu tutumunu, estetik duygularını geliştirebilmeleri;
- düşüncelerini doğru tarafsız ve açıkla geliştirebilmeleri;

- ba ı msız önyargı sı z çalı mayı ve i birli i yapma özelli ini geli tirebilmeleri;
- matematik dersinde edinilen bilgi ve becerileri günlük hayatta uygulayabilmeleri;
- matematik deresinde edindikleri bilgi ve becerileri di er derslerde ve ileriki e itim yılları nda kullanabilmeleri gerekir.

GENEL HEDEFLER

İkö retim ikinci sı nı f müfredat programı nı n genel hedefleri a a ıda verilmi tir.

- 1 – 1000’e kadar sayı larla yapı lan toplama, çı karma ve bölme i lemleri yapabilmeleri ve sayı ekseninde gösterebilmeleri;
- Matematikte edindikleri bilgi ve becerileri günlük hayattaki problemleri çözebilmede kullanabilmeleri;
- Basit sayı sal e itlik (denklem) ve e itsizlikleri çözebilmeleri ve somut problemlerin çözümünde uygulayabilmeleri;
- Üçgen, dörtgen, be gen ve altı gen gibi farklı düzlemsel geometrik cisimlerin alanları nı , tepe noktaları nı , ayrı t sayı ları nı ve açı ları nı ayı rt edebilmeleri;
- Küp, dikdörtgen prizma ve piramit gibi geometrik cisimlerin yüzlerini, ayrı tları nı ve açı ları nı ayı rt edebilmeleri;
- cetvel ile farklı çizgiler ve geometrik cisimler çizebilmeleri;
- uzunluk ölçü birimlerini (m, dm, cm); kütle ölçü birimini kilogram (kg) ve euro (€) para birimini bilmeleri;
- basit verileri özelliklerine göre toplayabilmeleri gerekir.

3. SINIF PLAN VE PROGRAMI			
KATEGOR LER	ALT KATEGOR LER	DERS SAATLER	YÜZDEL K (%) DA İLİM
1. KÜMELER	Kümeler	15	8,1
	Ba ı ntı lar		
	1000’ e kadar do al sayı lar		

2. ARİTMETİK VE CEBER	1 – 1000'e kadar doğal sayılarla yapılan işlemler	100	54,05
	Etkilik ve etkinlikler		
3. GEOMETRİ VE ÖLÇME	Doğrular	55	29,73
	Geometrik şekiller		
	Ölçmeler		
4. VERİLERİN İLENMESİ	Verilerin işlenmesi	15	8,1

PROGRAM ÇERÇEVESİ VE KAZANIMLAR

Kategoriler	Alt kategoriler	Program içeriği	Kazanımlar
1. Küme ve bağıntılar	1.1. Kümeler	- Küme ve küme elemanı kavramı. - Kümelerin elemanlarıyla, “tırnaklı ayraç” ve tablo halinde gösterimi. - Alt küme kavramı.	<i>Öğrenciler:</i> - Kümeyle ait olan ve olmayan elemanları ayırt edebilmeleri; - Kümeleri “tırnaklı ayraç” ve tablo kullanarak gösterebilmeleri; - Verilen kümenin elemanlarının bir özelliğine göre alt küme yazabilmeleri; - Kümelerin elemanlarını birleştireme ile ilişki kurabilmeleri; - Fonksiyon kavramını anlamaları ;
	1.2. Bağıntılar	- Elemanların birleştirmesinde “<i>bu kadar için daha çok</i>”, “<i>bu kadar için daha az</i>”, “<i>bu kadar için</i>” bağıntıları. - Fonksiyon	

2. Aritmetik ve cebir	2.1. 1 – 1000'e kadar doğal sayılar 2.2. 1000' kadar sayılarla yapılan işlemler ve işlemlerin özellikleri	• 1'den 100'e kadar sayılarla yapılan toplama, çıkarma, çarpma, bölme ve sıralama işlemleri. İşlemlerin özellikleri birinci ve ikinci sınıf derslerinin tekrarlama ve pekiştirilmesi. • 1000'e kadar sayılar kavramı . 1000'e kadar sayıların yazılması ve okunması .	• 1 – 100'e kadar sayıların yazılmasını doğru ve tam olarak okuyabilmeleri ve yazabilmeleri; • 1 – 100'e kadar sayılarla yapılan toplama ve çıkarma işlemleri (onluk ve yüzlük bozmadan). • 1 – 100'e kadar sayılarla yapılan toplama ve çıkarma işlemleri (onluk ve yüzlük bozarak). • 1 – 100'e kadar sayıların kıyaslanabilmesi ve sıralayabilmeleri, (<, =, >) işaretlerini kullanarak sayı ekseninde gösterebilmeleri;
	2.3. Eşitlik ve eşitsizlikler	• Çarpanlarına ayrılabilen ve ayrılmayan sayılar . (basit ve bileşik sayılar) • 1000'e kadar sayıların kıyaslanması ve sıralanması . (<, =, >) sembolleri. Sayıların sayı doğrusunda gösterimi. • Onluk birimleri (birlikler, onluklar ve yüzlükler)	• bir rakamlı sayılarla ve bir rakamlı sayıların iki rakamlı sayılarla çarpma işlemini “yan yana” ve “alt alta” yapabilmeleri; • iki rakamlı sayıların bir rakamlı sayılarla bölme işlemini yapabilmeleri; • bir bütünün eşit bölümlerini $(\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{2}{3}, \frac{3}{4}, \frac{4}{4})$ ve aynı kesri

		• Onluk ve yüzlüklerin toplanması . • 1000'e kadar sayılarla yapılan toplama ve çıkarma işlemleri (onluk ve yüzlük bozmadan). • Çarpım tablosunu kullanmadan yapılan çarpma işlemleri. 10 ve 100 sayıları ile çarpma işlemleri. Çarpma işleminin birleşme özelliği. Çarpma işleminin kolaylıkları . iki rakamlı sayıların bir rakamlı sayılarla çarpma işlemleri. $a \cdot b = b \cdot a$ $(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$ eşitliklerin çözümü. • Onluk ve yüzlüklerin bölümü (80 : 2 ; 800 : 2) . Ardarda yapılan çıkarma işlemleri ile yapılan bölme işlemleri . iki ve üç basamaklı sayıların bir basamaklı sayılarla bölme işlemleri.	$(\frac{1}{2}, \frac{2}{4}, \frac{3}{6})$ gösteren kesirleri anlamaları ; • kesirleri sayı do rusunda; gösterebilmeleri; • $a = b$ ve $a < b$, $a > b$, $-a < b$, $-a > b$ eklemleri ve eşitsizlikleri ve basit sözlü problemlerin çözümünde uygulayabilmeleri gerekir.

		• Rasyonel sayılar. E parçalara bölünmü bir bütünün, bir veya birkaç parçasını gösteren kesirler $(\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{2}{3}, \frac{3}{4}, \frac{4}{4})$. Aynı kesri gösteren kesirler. E it (denk) kesirler $(\frac{1}{2}, \frac{2}{4}, \frac{3}{6})$. Kesirlerin sayı ekseninde gösterimi.	
3. Geometri ve Ölçme	3.1. Dörtgenler 3.2. Geometrik Cisimler	• Dik ve paralel dörtgenler. • Kapalı kırık çizgiler olarak çokgenler. Üçgen, dörtgen, beşgen, altıgenin köşeleri, açıları. • Çokgenlerin alanları. Üçgenin, dörtgenin, beşgenin, altıgenin alanı köşeleri, açıları. • Geometrik cisimler (küp, dikdörtgen prizma, piramit), yanal yüzleri, açıları köşeleri	▪ Dörtgenin dört kenarını ve kırık çizgiden dörtgenin parçalarını pergel kullanarak belirleyebilmeleri; ▪ Paralel ve dik dörtgenleri birbirinden ayırt edebilmeleri; ▪ Üçgenleri, dörtgenleri, beşgenleri, altıgenlerin yüzeylerini köşeleri, açıları ayırt edebilmeleri; ▪ Çokgenlerin çevre uzunluklarını cetvel kullanarak ölçerek bulabilmeleri;

	3.3. Ölçme	ve düzlemle yaptıkları açıları . • Noktaların koordinatları . Düzlemde noktaların koordinatı . • Doğruya göre simetri. • Paralel kaydırma. Ötelenme hareketi. • Geometrik cisimlerin eğilimi . • Uzunlukların ölçülmesi. m, dm, cm birimleri. • Kütlelerin ölçülmesi. kg, h kg, d kg ölçü birimleri. • Paraları mız. • Zamanın ölçülmesi. dakika, saat, gün, hafta zaman birimleri. Çokgenlerin çevre uzunluğu. Ayrıtları pergel ile art arda tayıyarak ya da ölçerek çevre uzunluğunun hesabı .	▪ Küpü, dikdörtgen prizmayı , piramidi ayrırt edebilmeleri ayrıca yüzey, köşegen (açı larını) sayı larını ayrırt edebilmeleri; ▪ Koordinat sisteminde noktaları belirleyebilmeleri; ▪ Doğruya göre simetrik olan geometrik şekilleri ayrırt edebilmeleri; ▪ Eğilimli olan geometrik cisimleri ayrırt edebilmeler;
4. Verilerin izlenmesi	4.1 Verilerin izlenmesi	• Verilerin tablo halinde gösterilmesi. • Verilerin tablolardan okunması . • Basit kombinasyon izlemleri .	• Verileri tablo ve sütun grafiklerle gösterebilmeleri ve okuyabilmeler; • Basit kombinasyon problemleri çözebilmeleri gerekir.

METODOLOJİK YÖNERGELER

Okullarda matematik eğitimi öğrencilerin matematik dersine karşı olumlu tutumunu, estetik düşüncelerini artırarak, öğrenme-geliştirme nitelikte bir ortam yaratmalıdır.

- Matematik dersi, özellikle soyut ve konuyla ilgili olmamalıdır. Çünkü matematik dersi özde anlam ve bağlantılarından soyut bir kavramdır. Öğrencilere matematik konuları öğretilirken oyun ve deneylerden yararlanmak gerekir. Öğrenciler matematik dersinde edindikleri bilgi ve becerileri günlük hayatta karşılaştıkları problemleri çözmeye kullanabilecek düzeyde olmalıdır.
- Matematik konuları öncül bir yapıya sahiptir. Matematikteki konularını bir kereden tümüyle anlamak mümkün olmadığından öğrencilere matematik dersine ait bilgileri “sarmal yay” şeklinde olmalıdır. Matematikte herhangi bir kavram, onun öncül durumundaki diğer kavramlar kazandırmadan verilemez. Küçük, küçük matematik konuları birleştirilerek öncül durumundaki diğer kavramları kazandırmak iyi bir yol olur. Bu şekilde matematik bilgileri daha kolay benimsenir, pekiştirilir ve öncül durumundaki matematik kavramları için bir ön hazırlık gerçekleştirir.
- Güdü matematik dersinin öğrenme anahtarıdır. Demek oluyor ki öğrencilere çalışılmalı kazanılmak için onları sistematik bir şekilde öğretmek ve çalışmalarında süreklilik kazandırmak, öğretmenin becerisine bağlı bir işlemdir. Söz konusu özellikler öğrencilerde mantıksal düşünmeyi hızlandırır.
- Üçüncü sınıfta öğrenciler sayılarla yapılan işlemleri kavramaları ve daha iyi benimsemeleri gerekir. Öğrenciler arasında zekâ açısından ferdi farklılıklar olabilir. Bu nedenle öğretmen öğrenciler arasındaki ferdi farklılıkları ortadan kaldırmak için yöntemler aramalıdır. Öğrenciler arasındaki zekâ bakımından ferdi farklılıkları gidermek için bireysel ve küçük gruplarla çalışmak zorundadır.
- Farklı yöntemlerle çözülen problemler öğretilmeli. Öğrencilere problemlerin bir kaç çözüm yolu verilmelidir. Matematik dersinde edinilen bilgi ve becerileri, öğrenciler her zaman günlük hayata uygulayabilir durumda olmalıdır. Matematik eğitiminin amacı problemlerin çözümlerini mekanik olarak değil,

konularını benimseyerek nitelikte olmalıdır. Bu şekilde öğrenci matematik eğitiminin önemini anlamış olacaktır.

- Matematik eğitiminin amacı öğrencinin mekanik etkilerini ya da maddenin esas özelliklerini benimsemek için rutin özellik kazanmak değildir. Matematik eğitiminin amacı öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri her zaman kullanabilecek duruma gelmeleridir.
- Öğrenci her zaman yaşına uygun olan matematik problemleri çözerek zekâsını geliştirir ve bir adım önde hareket eder.

Matematik öğretmenin başlığı yukarıda belirtilen metodolojik yönergelerden başka eğitimin gerçekleştiği ortamda başka uygulanan matematik eğitim sistemi, iyi ders kitapları, öğretmenlerin iyi eğitimli olmaları ve kullandıkları öğretim tekniklerini yakından ilgilendirir.

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme, eğitim etkinliklerinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Öğretmen öğrenci başlığını değerlendirme öncelikle programla belirtilen amaçlara ne derece ulaştığını, başka sözlerle, davranışları ne kadarını kazandırdığını saptamasıdır. Bu çalışmalarının sonunda, öğrenci başlığı değerlendirilir.

Öğrencilerin davranış düzeyleri

Öğrencilerin davranış düzeyleri genel olarak üç basamakta değerlendirilir.

1. basamak – Öğrenci başlığını değerlendirme öncelikle öğrencinin programda belirtilen amaçlara ne derece ulaştığını saptamasıdır. Öğrenciler geçilen derslerin benimsenmesinde müsaade edilen alt sınırlar (minimum) % 40 olmalıdır. Söz konusu düzeye sahip öğrenciler, sınırlı sayıda matematik yöntem kullanarak ve öğretmenin yardımı ile her zaman matematik problem ve konularını açık kılması yapabilen öğrencileri kapsar.

2. basamak – Burada dersleri benimseme sınırları %50 - % 80 arası nda değerlendirilir. İkinci basamak bilgisine sahip öğrenciler matematik problem ve

konularını öğretmenin sınıfı yardımcı ve çok olmayan matematik yöntem ve hatalarla çözebilen öğrencileri kapsar.

3. basamak – Burada derslerin benimsenmesi sınıfı % 80 'in üzerindedir. Bu düzeydeki öğrenciler en yüksek (maksimum) bilgi düzeyine sahip olan öğrencilerdir. Üçüncü basamak bilgisine sahip öğrenciler, matematik problem ve konularını farklı matematik yöntemlerle çözer, problemlerin analizini yapar, verilerin değerlendirilmesini ise çok yüksek bir düzeyde mantıklı, açık ve süreklilik içinde başarımlı olarak yaparlar.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SÜRECİ

Ölçme ve değerlendirme süreci programda öngörülen amaç ve davranışlara uyum içinde yapılması önerilir. Ölçme ve değerlendirme işlemi eğitim amaçlarına ve öğretim gerçeklerine uygun olmalıdır. Öğrencilerin bilgi başarımlı değerlendirilmesinde aşağıda belirtilen elemanlar ile saptanabilir.

- Sözlü yanıtlarını değerlendirme;
- Sınıf içinde etkinliklerin değerlendirme;
- Grup çalışmaları sırasında yardımcı maddelerin değerlendirme;
- Ev çalışmalarıyla değerlendirme;
- Belirli konular için test değerlendirme;
- Ünite sonundaki test değerlendirme;
- İlk yarıyı sonunda test değerlendirme;
- Yılı sonu test değerlendirme vb.

DERSLER ARASI İLİŞKİ

Üçüncü sınıf matematikinde aşağıdaki derslerle yakın ilişkisi vardır.

- **Ana dili** – Matematik anlatımlarının konuşma diline “Çevirisi”.
- **Güzel sanatlar** – Düz, eğri, açık, kapalı eğrilerin ve çeşitli geometrik şekillerin çizimleri;
- **Beden eğitimi ve spor** – Uzunlu yönlendirme (önde - arkada ve sağ - sol hareketler; yüksek atlama vb. çeşitli ölçme işlemleri);
- **El işi** – Kartondan, kili boya ve plastik macundan çeşitli geometrik cisimlerin yapımı vb.

Not: Üçüncü sınıfl müfredat programında aşağıdaki ders birimleri çıkarılmıştır.

1. 10000' e kadar doğal sayılar (Dördüncü sınıfl müfredat programına aktarılmıştır)
2. 1000 den daha büyük sayılar öğrenilmediğinden uzunluk birimi kilometre müfredat programından çıkarılmıştır.
3. Geometrik cisimlerin açıları (modelleri) 5. sınıfl müfredat programına aktarılmıştır.
4. Düzlemde doğruların konumları 6. sınıfl müfredat programına aktarılmıştır.
5. Alan ve hacim kavramları 6. sınıfl müfredat programına aktarılmıştır.
6. "1" sayısından daha büyük kesirler ve kesirlerin kıyaslanması 4. ve 5. sınıfl müfredat programına aktarılmıştır.

Yeni ders birimleri

1. Verilerin incelenmesi
2. Çizgi sayı sayı bakımından çokgenler arasındaki ve düzlemsel geometrik şekiller arasında farklar göz önünde bulundurulur.

NSAN VE DO A Haftalık ders sayısı 1, yllık toplam 37 ders saati

G R

nsan ve Toplum dersi ilk defa üçüncü sınıfıta görülmeye başlanıp, biyoloji, kimya, fizik ve coğrafya gibi bilimlerden tümelik bir şekilde sunulmaktadır. Örneği, kendini çevreleyen doay, doadaki cisimleri, insanın doadaki konumunu ve görevini, yeni enerji kaynaklarına duyulan gereksinimler, yamsal çevrenin zararlı maddelerle kirletilmesinden korunmasını veya doal kaynakların ve diğer maddi zenginliklerin kontrollü kullanımını öğrenmeye başlar.

UZAK HEDEFLER

nsan ve Do a dersi 3. sınıfıta uzak hedefleri şunlardır:

- Doay, doadaki cisimleri, yamsal çevreyi ve korunmasını öğrenme yeteneğini geliştirebilme
- Doadaki cisimlerin maddi bütünlüğü ve sürekli hareketliliğinin farkına varabilme
- Farkında olma, ölçme, doal yasalarla ilişkili doğru sonuçlar elde etme ve sonuçlar arasında ilişki kurup somut problemleri çözüme alanlı şekilde öğrenme
- Dengeli, öz eleştirel, dayanaklı, okuldaki öğrenimiyle ilişkili birliğine açık ve yam zorluklarıyla karşı karşıya gelebilecek ilişki oluşturabilme

GENEL VE ÖZEL HEDEFLER

Bilgi açısından:

- cisimleri, boyutlarını ve konumlarını bilme
- maddeyi ve hallerini bilme

- cisimlerin (madde, nesne) özelliklerini ve hareketlerini bilme
- yaşam süreçleri, canlı varlıkların yapılarını ve ilişkilerini bilme

Anlama açısı ndan:

- cisimler arasındaki etkileşimleri (mekanik ve manyetik) anlayabilme
- canlı varlıklar ile çevre etkileşimini anlayabilme
- yeryüzünün kendi ekseni ve Güneş etrafında dönmesinin sonucu olan gün-gece ve mevsim değişimlerini
- insan sağlığı açısından beslenme ve hijyenin rolünü anlayabilme
- madde ve enerji değişimlerini anlayabilme

Uygulama açısı ndan:

- günlük ürünleri, hijyen ve sağlık malzemelerinin kullanım yönergelerini uygulayabilme
- uzunluk, kütle, hacim, zaman ve sıcaklık ölçüm araçlarını kullanabilme
- model, örnek, harita, fotoğraf, ve küreyi kullanabilme
- yaşam çevreyi korumada canlı varlıkların çeşitliliği hakkında kavramları uygulayabilme

Analiz açısı ndan:

- çeşitli maddelerin yapılarını analiz edebilme;
- maddelerin özelliklerini analiz edebilme;
- enerji kaynaklarını analiz edebilme

Sentez açısı ndan:

- katı ve sıvı haldeki madde karışımlarını hazırlayabilme
- farklı şekil, boyut, miktar ve renkte madde sentezi yapabilme

Değerlendirme açısı ndan:

- insan yaşamı ve çalışmaları açısından doğanın önemini değerlendirebilme
- yaşam çevrenin korunmasında ve güzelleştirilmesinde insanın rolünü değerlendirebilme

DERS ÇER

Haftalık ders sayısı 1, yıllık toplam 37 ders saati

Kategoriler	Alt kategoriler	Ders saati	%
I. Canlı lar ve ya msal süreçler	1. Canlı ları n özellikleri ve ya msal gereksinimleri 2. Canlı lar ve çevre	15	40.54
II. Fiziksel süreçler	1. Kuvvet ve hareket 2. Elektrik, manyetizma ve ı ık	8	21.62
III. Madde ve enerji	1. Madde ve özellikleri 2. Madde dönü ümleri	9	24.32
IV. Yeryüzü ve uzay	1. Ya msal çevre 2. Güne , Ay ve gezegenler	5	13.51
	Toplam	37	99.99

Kategori	Alt kategori	Ders içeriği	Kazanımlar	Dersler arası ilişki
I. Canlı varlıklar ve yaşamsal süreçler	I.1. Canlı varlıkların özellikleri ve yaşamsal gereksinimleri	Bitkiler ve yaşamsal gereksinimleri Yaşamsal gereksinimleri karşılamak için bitkilerin yapısı İnsan ve hayvanların yaşamsal gereksinimleri İnsan ve hayvan vücutlarının yapısı Canlı varlıkların yaşamsal döngüsü	Öğrenci • zaman içerisinde değişkenlik gösteren (beslenme, hava, su, ışık ve yaşamsal alan), bitkilerin yaşamsal gereksinimleriyle ilgili basit deney ve araştırmalar yapar • tohum, kök, gövde, yaprak, çiçek ve ürünün kapsamına bir model/çizim oluşturur • tohum, kök, gövde ve yaprakın işlevlerini açıklar • bitki ve hayvan arasındaki fark ve benzerlikleri karşılaştırır • insan ve hayvan vücudunun dış organlarını ve özellikle dış ortamın algılanmasını sağlayan temel duyunun adlarını söyler • insan iskelet, kas, kalp ve akciğerlerinin işlevini açıklar • insan vücudunun düzgün gelişmesi için yaşamsal beslenme, beslenme çeşitliliği, bedensel etkinlik ve beslenmede dengenin önemini açıklar • insan vücudunun bedensel durgunluk ve	Canlıların vücut kıvrımlarının çizilmesinde resim. İnsan kalbinin nabız yoklaması ve uzunluk ölçülmesinde matematik vb.

	I.2 Canlı lar ve çevre	Canlı ları n sınıflandırılması Çevre ve canlı ları n etkileşimi Canlı ları n yaşamsal çevresi insan ve sa ğlık	etkinlik hallerinde kalp atı larını n sayısını belirler • hayvanları n bedensel özelliklerini (bacak, kanat, tüy, pul, diken, kabuk) ve hayvanları n de ğişik ortamlarda yaşayabilme uyumlulu ğunu belirler. • insan, kaplumba ğa ve kelebe ğin yaşamsal döngüsü ana dönemlerini açıklar • bitkilerde bahardan meyveye kadar olan de ğişimlerini belirler ve açıklar • bitkileri özelliklerine göre, (yenen/yenmeyen, çiçekli/çiçeksiz, yaprak döken/dökmeyen) tablo, resim do ğrudan örnekler kullanarak sınıflandırır • hayvanları yaşadıkları yere, hareket biçimine, vücut örtüsüne, evcil veya vahşiler olmalarına göre sınıflandırır • bir ekosistemin canlı ve cansız elemanlarını ayırır • bir ekosistemi oluşturan canlı ların topluluklar halinde yaşadıklarını ve birbirleri ile beslenme ilişkileri ile ba ğlı olduklarını açıklar • bitkilerin, kendileri ve diğer organizmalar	

			için besin ürettiklerini; hayvanları n bir kısımlarını, bitki bir kısmını n ba ka hayvan ve bir kısmını da hem bitki hem hayvanlardan beslendiklerini açıklar • orman, çayır, çöl, nehir, bozkır gibi yerlerin bitki ve hayvanları n ya amsal çevreleri olduğunu • farklı ya amsal çevrelerden karakteristik bitki ve hayvanları n adlarını sayar • ya amsal çevrelerin mevsim ve insanı n müdahalesiyle de iklimlerine u radıklarını ; hayvan ve bitkilerin, yaprak dökme, çiçek açma, kuykusu yatma, göç etme, sırtı nma gibi tepkiler gösterdiklerini açıklar • insan hastalıklarını n ço unu gözle görülmeyen küçük canlı ları n sebep olduğunu ve bu canlı ları n ta nması insan ve hayvanlar tarafından yapı ldığını açıklar • bulaıcı hastalıkların önlenmesinde vücut temizli inin rolünü de erlendirir • bazı bulaıcı hastalıkların ya am boyunca bir defa bula tılmı ve bula manı na ile önlenebilece ini söyler	

			• do ada var olan mikropları yararlı ve zararlı olarak sınıflandırır	
II. Fiziksel süreçler	II.1.Kuvvet ve hareket	Cisimlerin özellikleri Cisimlerin duran ve hareket hali Hareketin de i ik türleri Basit makineler Denge Ses kaynakları	• cisimleri renk, ekil, yapı, fiziksel hal (katı, sıvı, gaz), esneklik, kütle, büyüklük (hacim) ve sıvıdaki k ağı sıvıdan ayırt eder • katı, sıvı ve gaz haldeki cisimlerin farklı özelliklere sahip olduklarını; madde elemanları karıştırdığında –so uma ve sıvı nma gibi- farklı özellikler gösterdiklerini açıklar • cisimlerin iki nokta arasındaki mesafeyi ve bu mesafenin geçimle süresini belirler • cisimlerin duran ve hareket halinde olabileceklerini açıklar • elle, motor gücü etkisi ile itme veya çekme ve serbest düşme gibi etkiler sonucu cisimlerin yar de i tirece ini açıklar • dorusal, dairesel, ekil, ileri-geri, devinim gibi de i ik türden hareketlere, oyuncak, tekerlekli cisim, uza a atılan oyuncak ve lastik iritlerden örnekler bulur • basit makinelerin altı eleman türünü bilir: sıvı k, vida, kasnak, tekerlek, eksen, ekil düzlem ve takoz	Renkleri tanıma resim. Cisimlerin ekil, boyut, kütle ve hacmini tanıma el i i. Telli müzik aletlerini tanıma müzik.

			• okul ve evde bulunabilecek basit makine örnekleri bulur: tornavida, ceviz kıracağı, vidalı, bayrak direği kasnağı, deşme, iğne, iplik düzlemler vb. • terazinin iki koluna takılan iki aynı ve farklı cismin dengesini tanımlar • park oyuncaklarından başkala denge örnekleri bulur • sesin bir titreşim hareketi olduğunu ve katı, sıvı ve hava ortamında yayılmasıyla açıklar: gitar, balalaşa tellerinin titreşimi, lastik eritlerin titreşimi, davul, piyano vb. müzik aletlerinin, çatal, kaşık gibi cisimlerin titreşimleri	
	II.2.Elektrik, manyetizma ve ışık	Mıknatıslar	• mıknatısın zıt kutuplarında olduğu gibi asla yan yana gelmeden meydana gelen etkileşimi fark edebilir • mıknatısın zıt kutuplarını belli mesafede çekme ve aynı kutuplarını itme, pusula göstergesinin yapısından dolayı Kuzey-Güney doğrultusuna yönelmesini örneklendirir • mıknatısların günlük yaşamda uygulamalarını tek başına bulur	Mıknatıs etkilerini gösterme örneklerinde eleştirir

III.Madde ve enerji	III.1 Madde ve özellikleri	Maddeni sı nı flanması Madde kayna 1 olarak yeryüzü Su Hava	• maddenin tanı mını nı söyler • canlı lar alemini (bitkiler, hayvanlar, insanlar), cansız alemde (toprak, kayalar, su vb cisimler) ayı rt eder • duyuyla maddeler arası ndaki benzerlik ve farkları ayı rt edebilir • yapı , ekil, boyut, sertlik, renk, çözünürlük, yo unluk vb. özelliklere göre maddeleri sı nı flandı rabilir • su, cam, a aç, metal, killer, ka ıt, eker, ya vb. maddelerin de i ik türlerin isimlerini sayar • yeryüzünü maddeler karı ı mı olarak tarif eder • yeryüzünü bitki, hayvan ve insan ya am kayna ı olarak de erlendirir • gı da, yakıt, cevher, a aç, kaya, su gibi günlük ya amda kullanı lan maddelerin topraktançı karı ldı kları nı açı klar • suyu do a, teknoloji ve ya am için zorunlu madde olarak açı klar • içme suyu, mutfak suyu, sanayi suyu ve tarı m suyu çe itlerini bilir	Ka ıt ve kartondan beslenme maddeleri, çe itli maddelerin tehlikeleri, ate , elektrik, çevre kirlili i gibi modellerin yapı mında el i i Renk, model farkları nda resim Ki sel hijyen, ilaçları n kullanı m ve korunma ekli ve kullanı m süresinde tı p ve sa lık vb.

			• do ada su kaynakları nı bilir • suyun sı caklı k ve mevsime ba lı olarak fiziksel halini açı klar • suyun do adaki dola ı mı nı (buharla ma, yo unla ma, ya ı) açı klar • çe itli maddelerin sı caklı k, hacim ve kütlesini belirler • su ve çevrenin kirlenmeye kar ı korunması nda insan rolünü ve tutumunu de erlendirir • havayı , bizi çevreleyen ancak görmedi imiz, fakat de i ik ekillerde (nefes alma süreci) algı ladı ı mız gaz madde olarak açı klar • havanın özelliklerini (renksiz ve kokusuz madde) açı klar • havayı , azot, oksijen, karbondioksit ve di er gazları n karı ı mı olarak inceler • oksijen, azot ve karbon dioksitin canlı lar açısı ndan önemini de erlendirir	
	III. 2. Madde dönü ümleri	Gıda ve temizlik maddeleri Enerji kaynakları	• temel beslenme kaynakları nı (protein, karbonhidrat, ya , vitamin ve mineraller) açı klar	

			• bitkisel ve hayvansal gıdaları ayırt eder • doğal ve yapay gıda ürünlerini belirler • doğal ve sanayi gıda bileşenlerini analiz eder • katı ve sıvı gıdaları isimlendirir • gıda ürünlerini temizlik ürünlerinden ayırt eder • temizlik ürünlerini sayar • sağlıklı korunmasında temizlik ürünlerinin önemini açıklar • temizlik ürünlerinin yanlış kullanılmasından doğabilecek tehlikeleri araştırır • temizlik maddelerinin gıdalarla kullanılması halinde zehirleyici etkisini değerlendirir • zehirleyici etkisi olan (deterjan, beyazlatıcılar, banyo asitleri) temizlik malzemelerini belirler • temizlik ürünlerinin ambalajlarında bulunan kullanım prospektüslerini kullanır • temel enerji kaynaklarını (güneş, fosil yakıtları kömür, petrol, doğal gaz, su,	

			rüzgar vb.) açıklar • yakıtları fiziksel hallerine göre sınıflandırır • madde ve enerjinin dönüşümüne açıklar • enerji kaynağı olarak yakıtların kullanım, mutfak, sanayi vb. açısından önemini değerlendirir.	
IV. Yeryüzü ve uzay	IV.1 Yaşamın çevre	Yakın çevre Doğada yön bulma Plan, harita ve küre	• çevresindeki doğal nesne ve cisimleri (orman, bayır, ova, nehir, göl vb) belirler • doğal cisimlerin özelliklerini (ekil, yükseklik, boyut, bitki örtüsü vb) açıklar • çevresindeki bitki ve hayvan alemi ekollerini fark eder • cisim/yapıların doğada yerleşmesini açıklar • doğal çevre için hava, su, toprak ve canlılar alemi temel varlıklar oldukları değerlendirilmesini yapar • termometre ile hava sıcaklığını ölçer • doğanın temel yönlerini (Doğu, Batı, Kuzey, Güney) ayırt eder • cisim/nesneler, yüzeysel yapılar ve yeryüzü bir düzlem/katı, küre üzerinde,	

			küçültülerek, özeli aretlerle gösterilebilece ini açıklar	
	IV.2. Güne , Ay ve gezegenler	Gün, gece ve mevsimler Kosova – Benim Ülkem	• Yer, Güne , Ay ve yıldızlar arasındaki fark ve benzerlikleri açıklar • Güne 'nin ışığı ve yeryüzünde yaşam kaynağı olduğunu açıklar • gün-gece ve mevsim değişimi iklimini; bu değişimlerin bitki ve hayvan alemine ve insan etkinliklerine etkisini açıklar • ışık alan ve gölgede kalan bölgeleri ve aralarındaki farklılıkları fark edebilir • Kosova'nın konumunu ve sınırlarını komşularını açıklar • doğanın temel özelliklerini (rölyef, sular, hava değişimi, bitki ve hayvan alemi) açıklar • Kosova'da insan yaşamı ve etkinlikleri açısından doğal kaynaklarının önemini (iklim, doğal zenginlikler vb.) de erlendirebilir • Balkanlar ve Avrupa haritası ve küre üzerinde Kosova'nın yerini belirler	

Ö RET MYÖNTEMLER

nsan ve Do a dersinin ba arılı gerçekle mesi için çok sayı da yöntem, teknik ve çalı ma biçimi uygulanı p, süreç ve olanaklar kompleksine (yeni bilgi, tekrarlama, peki tirme, alı tırma, dev, proje çalı ması , uygulama; resim, peyzaj, grafik, model, diyagram, laboratuvar araçları , a da teknik araç ve gereçleri-bilgisayar, Internet gibi olanaklar) gereksinim vardı r.

Yöntem seçimi, ders retmeninin yetkisindedir. Ancak seçim, renci, ders konusunun içeri i, rencilerin bilgi seviyesine ba lı olarak yapı lmalı dı r.

rencilerle çalı ma yöntem ve teknikleri, ders ritmini canlandı racak ve tekdzeli i kı racak ekilde karma ve e itli olmalı dı r.

rencilerle çalı ma yöntem ve teknikleri, renme kadar çok e itlidir. Çalı ma biçimi, ders içeri inin daha çabuk benimsenmesini ve bilgi, beceri, alı kanlı k, tutum ve de erlerin kolay uygulanmasını sa layacak ve günlük problemlerin çözümünde kullanı lacak ekilde olmalı dı rlar.

Nitelikli bir e itim amaçlanarak u yöntem ve teknikler önerilmektedir:

- Do rudan retim (aı klama, alı tırma yapma ve örnek zme)
- Dolaylı retim (gözden geçirme, ke fetme, problem zme)
- Soru sorarak retim (rencilere yönelik soru sorma yöntemleri)
- Tartı ma ve i birli ine dayalı renme (küçük gruplar, daha büyük ve tüm rencileri kapsayacak gruplar)
- Dndrerek retme (ele tirel dnme, yaratı cı dnme, bilgisayarla problem zme);
- Projeye dayalı ve sahada ara tırma yaparak üretme
- zletme, örneklendirme ve deney yaptı rma ile üretme
- Çoklu ortam/Bilgisayar destekli retim ve renme
- z ara tırma
- Do ada ve sanayi tesislerini ziyaret ederek renme

Her durumda istenen ba arı ya ula abilmek için uygulanacak yöntemlerle uyumlu ders araç ve gereçleri kullanı lmalı dı r.

DE ERLENDİRME

De erlendirme, yapı lan i i ve ö rencilerin ba arı ları nı ölçmede kullanılan bir etkinlik ve araçtır. Ö rencinin durumunu açık bir ekilde gösteren bir aygıt rolünü oynamaktadır. Ö rencilerin öğrenme sürecini kapsayan geni bir sistem olarak u ekileri içerir:

- biçimlendirici
- tanı layıcı
- genel
- güdüleyici

Her üiteden sonra yapı lan sürekli de erlendirme en iyi sonuçları verir. Sadece kazanı lan bilgileri de erlendirmekle kalmayı p, öğrenme sürecinde öğrencilerde meydana gelen davranış de i ikliklerinin derecesini de. Sonuç de erlendirmesi (sözlü cevaplar, proje çalışması, seminerçalışması, grupçalışmaları, deneyselçalışmalar, evödevleri, test ve sınav sonuçları) ise öğrencinin genel öğrenme etkinliklerini kapsar. De erlendirme öğrencilerin öğrenme alanına göre yapı lır:

- bilişsel alan (kognitif)
- duyuşsal alan (afektif)
- devinişsel alan (psikomotor)

Ö retmen çe itli ölçme araç ve tekni i kullanarak belli derecelerle notlandı rılı r ve i ledi i program kapsamına göre de erlendirmeyi: üite sonunda, birkaç üiteyi kapsayarak, dönem sonunda ve yıl sonunda olmak üzere birkaç defa yapar. De erlendirme öğrenci, ebeveyn, e itim yöneticileri ve topluma açık, effaf olmalıdır.

De erlendirme sonuçları öğrencilerin u amaçlarına hizmet eder:

1. Öğrencilerin gelişmelerini izler
2. Öğrencilere dersle ilgili ek bilgiler sağlar
3. Öğrencileri motive eder
4. Hedeflerin gerçekleşmesini izler
5. Öğrencilerin daha fazla bilgi edinme arzularını de erlendirir
6. Başkasını ve kendini de erlendirmeye dayalı öğrenime yansıtmasını izler.

DERS ARAÇ VE GEREÇLER

İnsan ve Doğa dersi öğretiminin başarıları için öğretmenlerce titli bilgi kaynak ve araçları kullanılmalıdır. Örneğin:

- 1) Türkçe ve diğer dillerde İnsan ve Doğa dersine yönelik kitaplar
- 2) Mesleki ve bilimsel dergiler, sözlükler ansiklopediler
- 3) Fotoğraf, model, harita, diyagram, maket, mineraller, harita, küre vb.
- 4) Çoklu ortam araçları (bilgisayar yazılımları, Internet, CD).
- 5) TV, videorekorder, tepegöz, foto slayt, öğrencilere yarayacak bilimsel ve belgesel film içerikli video kasetler
- 6) Kütüphanelerde bulunabilecek diğer kaynaklar ve piyasada bulunabilecek araçlar

Öğretmen bulunduğu sınıfları dikkate alarak araç ve gereç seçimini yapar, ancak önemli olan görsel, sözel ve diğer duyuyla algılanabilecek kavramların öğrenilmesi dengesine önem vermelidir. Bu seçim daima öğretme ve öğrenmenin niteliğini arttıracak şekilde yapılmalıdır. Bununla birlikte araç ve yöntem seçme özgürlüğünden öğrenciler de yararlanabilmelidir.

YURTTA LIK E T M

haftalık ders sayısı 1, yıllık toplam
37 ders saati

G R

Yurtta lık e itimin hedefi ö rencileri gelece in etkin yurtta ları olarak hazı rlamaktır. Yurtta lık e itimi ö rencilere onları n ahsi kimlikleri ile güvenlikleri konusunda bilinçle melerinde yardımcı olmakla birlikte, ileti im kurmayı ö renmelerini, çok uluslu bir toplumda inanç ve kültürel de erleri saygı lamayı , aile, okul ve topluluk içinde bireylerin hak ve sorumlulukları nı iyi anlamaları nı ve demokrasi do ası nı ile i levli ini anlamaları nı sa lar. Bu ders ayrı ca, görmek, yargı lamak, do ru hareket etmede karar almak gibi süreçleri anlayabilmek için yetenekle tirmek ve alı kanlı klarla donatı lmı bir yurtta ı e itmeyi arzular.

UZAK HEDEFLER

Yurtta lık e itiminin hedef ve ilkeleri zorunlu e itimin genel hedefleriyle uyumludur. Genelde bu programda mevcut hedefler bireysel ve sosyal geli meyle, ö rencilerin moral açısı ndan geli meleriyle ve ö rencileri sorumlu yurtta lar yapabilmeye dair hazı rlı klarla ba lı dır. Bu açı dan yapı lan yorumla yurtta lık e itimi unları hedefler:

- Ö rencinin demokrasi ve yurtta lık konusunda gerekli bilgileri edinebilecek ko ulları yaratmak;
- Tutum ve de erlerin olu turulması nı mümkün kı lmayı , sorunları n ba arılı çözüme dair stratejinin ö renilmesini, haberlerin ve haber alan araçları nele tirel kabul edilini;
- Belirtilerin birbiriyle kayı tlı artlı ba lı oldu unu ve birbiriyle kar ılıklı ili kide oldu u konusunda ö rencilerdeki bilinçle tirmenin geli tirilmesine katkı da bulunmak;

- Ö rencilerde anlamayı , analiz etmeyi ve günlük yaşamda faal olabilmeyi mümkün kı lacak entelektuel yetenekler konusundaki bilgilerinin geliştirilmesini;

HEDEFLER

Ö renci:

Bilgi açısı ndan

- onu diğerlerinden farklı kı lan temel özelliklerini;
- yaşamı dünyayı oluşturan insanların özelliklerini;
- aile, sınıf, okul, oyun vb. yerlerde gelişen dâirlik etkinliklerde ki belirli kuralları ;
- Temel iletişim araçlarını : telefon, mektup, telegram, internet vb.

Anlama açısı ndan

- Aile üyelerinden, sınıf arkadaş ları ndan vb. nerelerde farklı oldu unu ve nelerin benzer oldu unu.
- Belirli bir etkinlikte kuralları n uygulanmasını önemini
- Mektup, mesajlar vb. ekillerdeki iletişim önemini.

De erlendirme açısı ndan

- Aralarında ki farkı yaparak kendisinin ve arkadaş larını n bazı esas gereksinim ve isteklerini;
- aile üyelerinin (fertlerinin) hak ve görevlerini;
- Aile, sınıf, grup ve toplulukta kendisinin ve diğerlerin rolünü;
- ihtiyaçlı olan insanları ve etrafı ndaki çevreyi;
- Çok uluslu bir toplumda kültürü, de erleri ve inançları .

Uygulama açısı ndan

- Pratikte, suni durumlarda, trafikte yürürken güvenli (salam) davranı lar;
- belirli bir sokak durumunda gereken sözlü ü kullanması ;
- aile, grup, sınıf, okul ve topluluk içinde ki günlük etkinliklerde kuralları izleyebilme hazırlı ;
- telefon kullanımı nda ve kart postal yazmakta pratik yetenek.

Analiz açısı ndan

- Kendi ailesindeki görev da ı lı mı nı ,
- Basit kurallarda, di erleriyle i birliklerde, kendisinin günlük etkin-liklerinde
- De i ik i leri yapmayı anlamakta zorluk çeken insanları ve onlara yardımcı olmaya hazı r oldu unu vb.

Sentez açısı ndan

- Kendi ailesinde ki ya amı nı n di er ailelerdeki ya amlarla de i ik açılardan (beslenme, düzenleme, serbest zamanı n örgütlenmesi)
- Kendilerinin de üyesi oldukları grup ve bireylerin gereksinimlerini tamamlamak için ortakla açalı manı n önemini.

Tutum ve de erler açısı ndan

- kültürel, dini ve dil farklı lı kları n demokratik bir toplumun zengin-liği oldu unu,
- Ev, okul ve topluluk içinde di erleriyle ileti im ekillerine kar ı ele tiri tutumun ifade edili i sayesinde,
- Ya adı ı topluluk içindeki üyelere kar ı ho görülü olarak.

DERS ÇER KLER

Kategoriler	Alt kategoriler	Ders sayı sı
B REYSEL GEL ME VE K ML K	Kimlik, büyüme ve de i me Güvenlik ve savunma	9
GRUPLAR VE ENSTÜTÜLER	Aile Okul	12
KÜLTÜR	Dil ve ileti im Kültürel de erler ve inançlar	9
ZAMAN VE DE MELER	Zaman ve insano lu	7

B REYSEL GEL ME VE K ML K

Kimlik, büyüme ve de i me. Güvenlik ve savunma

Ö renci ahsi kimlik, büyüme ahsi ö eleri, hak ve sorumlulukları , gereksinimleri, istekleri, inancı , özgüveni, karar alma vb. temel kavramlardaki içerikleri öğrenmelidir.

u kavram içeriklerini öğrenmeli: güvenlik, ahsi güvenlik, savunma, ahsi savunma, tehlike, tehlikeli durumlar, yollardaki tehlikeli durum, sudan korunma, ate ten, elektrik çarpması ndan, dikkatlilik, davranı , sokakta davranı kuralı , trafikte, okulda, parkta, dükân içinde, oyun esnası nda vb.

Kazanı mlar

Ö renci:

- ✓ Kendisini özetleyen birkaç ö eyi sı ralar;
- ✓ Kendisini belirli bir ortama yerle tirir (aile, sını f, semt vb.) ve kendini oranı n parçası olarak görür;
- ✓ Kendi gereksinim ve isteklerini bildirir;
- ✓ Sını f arkada ları ve aile üyeleri (fertleriyle) nerelerde farklı nerelerde benzeri oldu unu açıklar (dede-nine, veliler, erkek karde ler, kız karde ler vb.);
- ✓ u gereksinimlerin: beslenme, giyinme, konut, oyun oynamak, ders görmek vb. kendisine ve di erlerine dü en esas bir hak oldu unu anlar;
- ✓ Caddelerdeki ula ım kuralları nı n saygı lanması önemini açıklar;
- ✓ Kendisinin bazı davranı kuralları nı belirler: evinde, sokakta, parkta, semte (mahallede), oyunda vb.;
- ✓ Trafikteki bazı i aretleri fark eder ve onları n araç yolunda mı, yay yolundami olup olmadığı nı anlatır;
- ✓ Caddeyi geçebilmek için yardımcı olabilecek ki ileri anar ve bu arada onları n rolünü açıklar;
- ✓ Bazı oyun ortamları nı n di erlerine kı yasen daha güvenli oldu unu fark eder;
- ✓ Su, ate , evde, okulda ve her yerde elektrik enerjisinin kullanı lması na ait kuralları bildi ini ve saygı ladı ı nı kanı tlar.

GRUPLAR VE ENST TÜLER

Aile. Okul

Ö rencinin bu iki altkategori kavram içeriklerini bilmesi gereklidir: aile, okul, toplumsal rol, ev-konut; aile ve okuldaki rol, görev, hak ve sorumlulukları öğrenmeli; aile kütü ünü oldu u gibi, aile içindeki i da ılı mını , okul ve aile içindeki kuralları , aile bütçesini, aile bayramlarını , ortakla açalı mayı , evdeki i leri, sı nı fta çalı mayı , topluluk içinde çalı mayı da bilmelidir.

Kazanı mlar:

Ö renci:

- ✓ Aile içinde, sı nı fta yada okulda ki de i meleri tartı ır;
- ✓ Kendi aile kütü ünü açı klar (ailede ki nesilleri).
- ✓ Arkada ları nı n yada yakı nları nı n konutları yla kı yaslı yarak kendisinin ya adı ı konutu açı klar.
- ✓ Aile üyelerinin hak ve görevlerini de erlendirir
- ✓ Kendi ailesindeki ya amı di er ailelerdeki ya amlarla de i ik açılardan kı yaslar (beslenme, düzenleme, serbest zamanı n de erlendirilmesi).
- ✓ Bir kaç aile bayramını oldu u gibi, yerel ve ulusal bayramları açı klar
- ✓ Her bireyin toplumda olan özel rollerini fark eder (aile içinde, sı nı fta, grupta, semtte -mahallede, vb.)
- ✓ De i ik sorunları çözüme ula tı rabilmek için, aile, sı nı f, grup, mahalle vb. yerlerdeki ki ilerle ortak hareketin önemini bilmeli;
- ✓ Okuldaki davranı düzenini saygı lamakta ki istek ve yetene ini sergiler
- ✓ Okul ya amı ndan örnekler sunarak, isteyen herkes için okulun açı k oldu unu kanı tlar.

KÜLTÜR

Dil ve ileti im. Kültürel de erler ve inançlar

Ö renci ileti im, ileti im ekilleri ve mektup, telefon mesajları , gazete, televizyon, internet vb. gibi ileti im araçları yla ilgili program içeriklerini öğrenmeli ve kavramalı dır.

Kültürel değerler ve inançlar, toplum içinde bir zenginlik olarak etnik, dil, din ve cinsiyet farklılıkları, sevgi, hoşgörü ve insanlararası karıllıklı yardımlar gibi temel kavramları öğrenmeli.

Kazanımlar

Öğrenci:

- ✓ Esas iletişim araçlarını açıklar: telefon, mektup, telegraf, internet;
- ✓ Radyo, televizyon, bilgisayar (internet) ve gazetelerden derinlikli olaylarla ilgili alımlı haberleri değerlendirir;
- ✓ İletim esnasında somut bir şekilde iyi davranışları kanıtlar;
- ✓ İletimde zorluk çekenlere yardımcı sunmaya hazırlıklı olduğunu belirtir;
- ✓ İnsanlara ve onun etrafındaki çevreye olan gereksinimini değerlendirir;
- ✓ Hoşgörü, sevgi ve insanlararası anlayışın önemini açıklar;
- ✓ Kutlamalar örgütler, arkadaşlarını doğum günlerinde, okul günlerinin kaydedilmesinde ve diğer bayramlar vesilesiyle yapılan kutlamalarda özel katkıları sunar.

ZAMAN VE DEĞERLER

Zaman ve insanolu

Zaman ve insanolu altkategorisinde öğrenci şu esas kavramları öğrenmelidir: gelişme; değerler; teknoloji; zaman: geçmiş, şimdi ve gelecek; doğal kaynaklar, çevre ortamları, çalışma araçları, vb.

Kazanımlar

Öğrenci:

- Zaman konseptlerini fark eder: geçmiş, şimdi ve gelecek;
- Kendisinin şimdiki yaşamını, giyinmesini, beslenmesini, konutunu, ulaşımını dedelerinkiyle kıyaslar;
- Kendi topluluğundaki yaşamın değerlendirilme şekilleriyle ilgili örnekler sunar;
- Ülkenin gelişmesi için katkıda bulunmuş ve topluluğunda ün salmış kişilerin kimliğini bilir;
- Geçmiş anlayışın kalkındırabilmesi için, mektup, günlük, söyleşi, kitap, resim (fotograf) v.b. gibi derinlikli kaynakları kullanır;

- İnsanların kendi yaşadıkları ortamları nasıl kurduklarını ve yaşamlarını nasıl değiştirdiklerini açıklar;

DERSLERARASI İLİŞKİLER

Toplumsal derslerin bir parçası olarak, yurttaşlık eğitimi, kendiliğinden çok disiplinli bir ders olmasıyla birlikte, tarih ve coğrafya, dil ve iletişim gibi diğer toplumsal derslerin program içerikleriyle de olduğu gibi, matematik, fizik, sanatlar, beden eğitimiyle vb. ilişkilidir.

Dil ve iletişim: Yurttaşlık konusu üzere yazılan eser ve yazılar örneğin: “Ben kimim” yada günlük yaşamdan olay ve bölümleri içeren gazete, dergi, edebiyat veya diğer yazı türlerinden fragmanlar, yurttaşlık konularını işleyen dil ve iletişim alanının bağılılık köprülerini oluşturur. Ana dili ve yabancı diller küresel yurttaşlığın tam bir tablosunu sunmak için gereken hizmeti yapar.

Sanatlar: Aktif bir katılım ve daha iyi bir yurttaşlık eğitimi için, demokratik bir yurttaşın bilinçlenmesinde kullanılan posterler, albümler ve diğer görsel efektlerin hazırlanması, yurttaşlık eğitimi dersinin diğer sanatlarla bir devamlılık ilişkisi vardır. Bu bağılılık insan hakları, evde, sınıfta ve topluluktaki konularda gözlenen gereksinim olarak kullanılabilir. Arkı, halk oyunları ile yabancı arkı ve danslar sayesinde ki sanat eğitimi, kuşkusuz yurttaşlık eğitiminin müzik ile olan bağılılığında yerini alır.

Matematik: Yurttaşlık eğitimiyle ilgili güncel konularda kullanılan sayılar (rakamlar), grup içindeki sosyal sorunların çözümünüyle ilgili olan verilerin açıklanması, tabiki derslerarası bir bağılılığın kurulmasını olanaklı kılar.

Beden eğitimi: Dünyada yada ülkede yurttaş vizyonunun oluşturulmasında katkı sağlanan ve de diğer spor etkinlikleriyle anılan olay tarihleri ve başarıları, tabiki derslerarası bir bağılılık olumlu kılan bir gelişmedir.

METODOLOJİK YÖNLER

Bu ders programını gerçekleştirmekle ilgili insanlarla randevular oluşturulabilir, de diğer kaynaklar kullanılabilir ve çözüme ait durumlar yapılabılır:

- Topluluk içindeki diğer insanlarla görüşmeler (randevular)- (gözlenme, söyleşi, anketler, ortak görüşme, uzmanlarla danışma vb.),
- Değerli yayınların kullanılması (gazete, bültenler, videolar, dramatizasyonlar, posterler vb.),
- Simulasyonlar (taklitler) - (rollerle oyunlar, aleni etkinliklerin diğer dallarında tartışma veya bazı durumların takliti vb.).

Geleneksel metodları yanı sıra, yurtta lık dersinin ço u durumları nda rollerle oyunlar da uygulanabilir. Bu çalı ma eklinin uygulanabilmesi için bir olayı n taklitinin yapı lması mecburidir. Ö renciler örne in u rollere bürünürler: ö retmen, okul müdürü, veliler, trafik polisi, topluluk içindeki de i ik üyeler vb. Bu durumda ö retmen koordinatör rolüyle istlenirken, sı nı fta ki tüm ö renciler bu sürece etkin bir ekilde katı lı rlar. Onlar tekrar gruplara ayrı labilirler örne in: do ayı ve parkları koruyan grup i çi, kamu ortamları nda mevcut kurallara saygı göstermiyen grup çocuk, vb. Bir ders süresince konunun ne oldu unu, ele alı nan sorunla ilgili çözüm yolları n ne oldu unu tartı abilirler vb.

Çalı ma metodolojisinde özel önem u etkin çalı ma metodları na verilmelidir: Projelerle çalı ma, sorunlu ders, i birlik içinde ders ö renme, sohbet, gözlemler, somut ortamlarda çalı ma (topluluk içinde ki de i ik örgütlerde) vb.

Çalı ma ekli olarak, ö retmenlere sı nı f içindeki çalı mayı çift ve gruplar halinde örgütlemeleri önerilir. Ö rencilerin çift ve gruplara ayrı lmaları , onlara i birlik yapma olana ı nı mümkün kı lar. Aile içinde baba ve annenin rolü nedir ö rnekli bir soru sunuldu unda, çiftlere ve gruplara ayrı lan ö rencilere bu konuda karar vermeleri için 5 dakikalık bir süre tanı nı r. Buna tüm sı nı fı n tartı mayı katı lması ndan önce ula ı labilir. Ö rencilere sorunun çözümlenmesi için tanı nan zaman süresi açı klanmalı dı r. Onlar gruplara yada çiftlere ayrı lı rlar, ö retmen ise denetleyici rolüyle üstlenir ve gerekti inde öneri ve açı klamalarda bulunur. Dersin tamamlanması yla, çiftler yada gruplar sı nı fı n tüm ö rencileri önünde rapor sunarlar. Sı nı f önünde rapor sunması için her grubun temsilcisi olmalı dı r.

DE ERLEND RME Ç NÖNER LER

Yurtta lik e itimi dersinde ki ö rencilerin de erlendirmesi daimi olmalı dı r. Bu de erlendirmenin çok yönlü amaçları vardı r. Böylece de erlendirme sayesinde:

- Ö rencinin ilerlemesiyle ilgili bilgiler elde edilir.
- Ö renciler elde ettiklerinin kazanı mlarla kı yaslanması konusunda yetenekle irler. Bu ekilde ö renci ayrı ca becermeyi ba ardı ı konularda özde erlendirmeyi de yapmı olur.
- Ö rencide gelecek çalı malar için motivasyon sa lanmı olur.
- Hedeflerin gerçekle mesi de sa lanmı olur.

De erlendirme çe itleri

Tüm derslerde de i ik de erlendirme çe itleri vardır. Yurtta lık e itimi dersinde bir kaç çe it de erlendirme ekli uygulanabilir. Bunlardan her birisinin belirli hedefleri vardır.

Derslerle ve pratikte ki etkinliklerden ba lıyarak resmi testlerin düzenlenmesine kadar devam eden de erlendirmelerin tabi ki daimi olması gereklidir. Sınıfta, yani ders esnasında u de erlendirmeler yapılabilir:

- Dersin de i ik bölümlerinde sı radan de erlendirme
- Ev ödevlerin de erlendirilmesi
- Bireysel yada grup halinde gerçekleştirilen projelerin de erlendirilmesi
- Ö retmen tarafından hazı rlanan testlerin de erlendirmesi.

Ö rencilerin de erlendirilmesine ait kriterler, ö rencilerin kazanı mları na dair Administratif kararlarla ayan bir ekilde belirlenmiştir.

KAYNAKÇA

1. Bardhyl Musai, Psikologjia e edukimit, Tiranë, 2002
2. Bardhyl Musai, Metodologjia e mësimdhënësies, Tiranë, 2003
3. Bonnie Miller, Si të krijohet kontakti i sukseshëm me nxënësit, QPEA, 2003
4. Bonnie Miller, Komunikimi me fëmijë, Doracakë për prindër e arsimtarë, QPEA, 2003
5. Osman Buleshkaj-Robert C. Mizzi, Mesazhe nga klasa, KEDP, Prishtinë, 2003

MÜZİK EĞİTİMİ

Haftalık ders sayısı 1, yıllık toplam 37 ders saati

GİRİŞ

Müzik insanın hem sürekli gereksimini hem de kültürel gelişiminin bir unsurudur. O, insanın kimliği ile doğrudan ve yapıcı temas kurarak ses dünyasını şekillendirir.

Müziğin insanın yaşamındaki rolü ve etkisinden yola çıkarak, müzik eğitiminin ayrılmazlığı (önemi) daha da ortaya çıkar. İlköğretim okullarında müzik eğitiminin öğrenciler üzerinde öncelikle sağlaması gereken neticeler şunlardır:

- Müzik temsilleri ve medyalar çerçevesinde müzik programlarını etkin ve seçmeli olarak dinlemeyi öğretmek
- Koro-enstrümental grupları ve diğer müzik etkinliklerine katılımını teşvik etmek
- Yapısında müzik unsurunun bulunduğu yada müziğe dayalı mesleklere ilgi uyandırarak ileri müzik eğitimi sağlamaktır.

UZAK HEDEFLER

Dersin hedefi:

- Müzik temsilleri ve medyalar çerçevesindeki müzik programlarını etkin ve seçmeli olarak dinlemeyi öğretmek..
- Koro grupları ve diğer müzik etkinliklerine katılımını teşvik etmek.
Yapısında müzik unsurunun bulunduğu yada müziğe dayalı mesleklere ilgi uyandırarak ileri (müzik) eğitimi sağlamaktır

GENEL VE ÖZEL HEDEFLER

Öğrenciler:

- Negatif duygular temin etmek ve derinlikli müziksel etkinliklere karşı ilgi uyandırmak
- Milli ve dünya müziğine karşı olumlu tutum oluşturmak
- Müzikal seviyelerini sürekli yükseltme ve geliştirme
- Müzik programları seçmek ve sağlıklı ses ortamı oluşturmak için emek vermek
- Değerlendirme ve eleştirel düşünme için ölçütler geliştirmek
- Bireysel ve beraberce müzik yapıyorlar
  - Enstrüman elelinde ve onun dışında halk ve sanatçıların taklitle (kulak yoluyla) ve grafik sembolleriyle söylüyorlar
  - Grafik sembolleri ve taklitle göre (halk ve ORF) ritim ve melodik aletleriyle müziği icra ediyorlar
  - Vokal kültürünü geliştiriyorlar (vücut durumu, nefes alma, artikülasyon, güzel ve tam anlamlı, dereceler, dinamik ve hız) hareketlerine saygı göstererek
  - Hareket ve hitabetler yoluyla ritim duygusunu geliştirirler
- Etkin, analitik ve yaratıcı müzik dinleme yeteneği geliştirirler
  - Dinlenen müzik eserlerde yorumlama formasyonları, araçları ve anlatım karakterini fark eder ve gözlerler
  - Yorumlama ve dinlemekle müzik türleri ve çeşitliliğini (cins) ayırt ederler
  - Arkı söylemekte ve diğer müzik faaliyetlerinde (dinamik, kuvvet renkliliği, hız derecelerini, ini ve çıkış hareketlerini ve müzikli ses niteliklerini) ayırt ederler
- Yaratıcı anlatımı geliştirirler
  - Bireysel ilgilerine göre hareket, mecazi ve sözlü anlatım yoluyla, müzik tasvirleri ve yaratıcıların ifadelerine tevki olurlar
  - Bireysel seslilik hayallere dayanarak melodik ve ritmik yaratıcı ifade için tevki olurlar

	MÜZİKTEKİ NERELER	ENFORMATİK VE KONU ÇERÇEMELERİ	ÖRNEKLER
Y O R U M L A M A	- Bu yıllarda ki yaşı ve idrak yeteneğiyle, ambiyans, ifade karakteri, uygun olan içerikler, tek sesli sanat ve halk oyunları na ostinato (sürekli tekrarlamalar) ile ses yada çalgılar sayesinde birlik yaparlar - Ulusal müzik geleneklerini algırlar - Kısa, enstrümental ezgilerine çocuk müzik çalgıları yla, ORF ve diğer müzik çalgılarıyla yorumlama eğilimini gerçekleştirirler - Müzik çalgıları yla ve vücut hareketleriyle dörtlüklerin ritim hitabesine birlik yaparlar - Estetik biçimiyle çalgılı icra etme ve arka söylemenin temel tekniğini dile getirirler	Yeni öğretim yılı na müzikle. - Tatillerden müzikli hatıraları - Okul korusu - Halk oyunları zenginliği - arkıların ilk özetlemeleri - Ton özetleri - Müzikli köşemizi Müziksel zaman süresi. - Müziği ölçütleriz - Müzik durak ve sessizlikten oluşur - Müzik tebrikleri - Özel hadiseler için arkları Müziksel geziler - arkı söylüyoruz, yorumluyoruz, dans ediyoruz - En çok sevilen ezgi ve arkları Kuaktan kuşana müzik - Yörelere danslar, müzik aletleri ve ezelden süslenen arkları	Akdeniz marşı – Leyla Saz Mini-mini kuş – S.Egüz Ay dede – M.Dinçer Ata barı – Türkü, yöresi: Artvin Anne sevgisi – S.Egüz Gözlerim – E.Okuyay Bir dünya bırakın – S.Aydın Halay – S.Egüz Trafik – C.Akın Çayda çıra – Türkü, yöresi; Elazığ Vücudumuz – S.Egüz (didaktik) Ninni – Aytekin Albuz Hitabetler Yağmur Karga Uçuş böceği Posta treni İki elde on parmak Tavancık Kirazlar Saat

Y A R A T I C I L I K	• Sanat yaratıcı l ın ve do adaki ses renkleri ayı rt ediyor ve onunla beraber kendi ya antı ve hayallerini ifade ediyorlar • Estetik ve ya antı lı yeni biçimde arkı ları ve ritmik hitabetlerini yorumlarlar • arkı ve hitabetlere çocuk müzik çalgı ları yla e ilik yaratı yorlar • Ritim ve melodileri tamlı yor ve müziksel soruları cevaplandı rı yorlar • Dörtlülere yeni ezgiler ve ezgilere dörtlülükleri yaratı yorlar	• Yorumladı ı mı z ezgilerin ve söyledi imiz arkı ları n hı z ve lçüleri devinimle icra ederler • arkı e li i yada yorumlama için müzik aletini seçerler • Dinlenen müzik serbest seçme devinimleri • Kı sa parçaları n ritmik ve melodik emprovizeleri (uygulama) • Kı sa dörtlülükler üzerine ritmik ve melodik emprovizeleri • Melodik soru ve cevapları n biçimlendirilmesi • Ritim ve melodik tamlamalar	
D N L	• Programlı ve programı olmayan (absolüt) çe itli ezgileri dikkatlı dinlerler • Müzik ya antı ları n yaptı ı izleri ifade ederler • Müzik müsamerelerini takip ederler • Ortamları ndaki kültürel olayları takip ederler • Dans ediyorlar	Öykü ve hikayelere müzikle • Bale'den hikayeler • Müziksel hikayeler Müzik, devinim ve dans etmek • Dans ediyoruz • Müzik içerikleri devinim ve dans etmekle icra ediyoruz • Müziksel sohbetleri	1. S.Aydo an - Bom bom bili bili bom (piano) 2. Z.Aydı ntan – Köy yolunda (piano) 3. H.F.Alnar – Violonsel ve kanun için parça 4. S.Muammer – Yurt renkleri (koro) 5. U.Erkin – Be damla (armonize edilmi halk türküleri)

E M E		Sesleri dikkatle dinliyoruz. • Özel müzik sesleri-tonlar • Tonlar ezgiyi yaratır • Arkı metni ve ezgiyi kapsar • Enstrümanlar yüksek ve alt (derin) sesleri üretir	6. J.Brahms – Ninni (piano ve keman) 7. B.Arel – Çocuklar için eski tarzda süit 8. U.cemal – Bülbül türküsü 9. P.I.Tchaikovsky-Napolitan arkısı 10. N.K.Akses – an ve piano için yapıt 11. W.A.Mozart-Türk marşı 12. .S.Sans-kuşu (piano ve violonsel) 13. Strauss-Radesk marşı 14. G.Verdi-Rigolet (La Donna Mobile) 15. R.Schubert-Iskoçya valsı

Öğrenciler, devinim, mecazi ve edebi ifadelerle tüm müzik faaliyetlerinde kendi ya antılarını ifade ederler

Ö RET MYÖNTEM VE TEKN KLER

lkö retim üçüncü sı nı flardaki müzik e itimi önceki sı nı fta müzik dersinin devamı nı ve derinle tirmesini olu turmaktadı r ve önceki sı nı flarda ö renilen (1 ve 2) bazı müzik komponentlerinin derinle mesi, çe it müziksel olayları n ya antı çapı nda olmalı dı r. üçüncü sı nı fta müzik olayları n ya antı ları kademeli olarak ardı ndan, grafik notasyon elementleri katı lmakla müzik okuma-yazma hazı rlı kları bu zamanı n yenili i sayı labilir ve böylece ö renciler müzik simgelerini tanı olurlar.

yi bir planlama ile, müzik faaliyetinde ö rencilere sunulan program içerikleri (yorumlama, dinleme ve yaratma) onları n genel geli mesiyle ve özellikle müzik ile uyumlu olmalı dı r,

Müzik dersi esastaki derslerle kombine olarak ö renim sürecindeki çok çe itlili i benisemekle gerçekle melidir. Ö retmen, müzik e itimi süresince ba arı yı garanti edecek çalı ma metoduyle ekilerini benimseyecektir.

Müzik dersi etkinlikleri (yorumlama, dinleme, ve yaratma) araları nda ayrı lamayan sı kı ba lantı yla ortaya çı kmakla beraber bu ders birimlerin ekillendirilmesinde en azı ndan iki faaliyetin kombine olması arz edilir. Ö rencilerin bireysel yetene ine göre bu karma faaliyetler onları n aktif etkin olmalarına olanak sa lar. Program içerikleri u noktalara dayanmaktadı r:

1. Yorumlama ve dinleme için seçmeli kaynak
2. Müzik e itimi seviyesini yükseltmeye yardı mda bulunan müzik kanunları ve konseptleri tanı maları
3. Ulusal ve dünya yorumlara kar ı olumlu ve estetik durumun ve müziksel kültürü ortamı na ait tanı malar

YORUMLAMA

Ö rencilere temel müzik etkinliklerinden biri olan yorumlama müzik aletleriyle icra etmek ve arkı söyleme yoluyla gerçekle mesi u esaslara dayanı r:

- arkı lar ve halk oyunları n yorumlanması , ritim hitabetleri
- Çocuk sanat arkı ları n yorumu
- Melodik ve ritmik olayları n ya antı ları (ölçütler, ton niteli i, major ve minör tonalitelerin kı yaslanması)

Kulak yoluyla (taklit) arkı söylemenin düzenlenmesi ö rencilerin bireyselli ine saygı da bulunmak ve kademeli sembollerle ve grafik notasyon elementlerin kullanı ı

Ö retmen, ö rencilerin ses düzeyine özen göstermelidir ve sürekli olarak do ru ve güzel arkı söylemesini hedeflemelidir. arkı söyleme sı rası nda gerekli nefes alma do ru telaffuz ve anlamlı ifade etme, dinamik renkli in birle mesi ve hislerin dile getirilmesi gibi do ru kurallar saygı lanmalı dı r. Müzik enstrumanları nı n özellikle' de ritim çalgı ları n kullanı lması nda arkı e li inde yada hareket ve dans etmekten yararlanı lmaktadır r.

D NLEME

Üçüncü sı nı flarda müzik dinleme bu sı nı fı n gayesini, hedeflerini göz önünde bulundurmakla ve eserin müzikli telafuzunun ebediyetle tirilmesiyle geçikle melidir.

Dinlemenin metodik yöntemi, ilgiyi bir araya toplama i levli inde ve dinleme esnası nda yaratı cı ifade etme olanakları nda eserin kafi süresini göz önünde bulundurarak dikkatlice geçikle melidir. Dinlemeler kı sa ve sı kça olmalı dı r. Bir eserin tekrarlanarak dinletilmesi ö rencilere, müzik alanı nda yeni araç ve müzik elementlerin farkı na varı p ayı rt etmelerini sa lamaktadır r. Müzik dinleme esnası nda fark edilen yorumlama, araç ve olu umları , eserin anlatı m karakteri, de i ik ses renkleri ve ritim, melodi, armoni (major ve minör gibi tonalitede olan sesleri ayı rt etmekle) gibi müzik elementleri konusunda ı srar edilmelidir. Ö retmen, dinlemek için, e itim programı yla önerilen örneklerden eserlerin seçimini yapmaktadır r. Bu yönde (yorumlama ve yaratı cı lı k) gibi konusal içerik ile di er faaliyetlere ba lantı lı olmalı dı r. Dinlemeden önce ve sonrasında ki motive edici hazı rlı klar etkin ve dikkatlı bir dinlemeyi sa lamaktadır r.

YARATICILIK

Bu sı nı ftaki yaratı cı etkinlikler genelde yaratı cı oyunlar sayesinde geçikle ir. Hareket ve dans etme, ö rencilerin müzik ya antı ları nı dile getirdikleri esas etkinliklerini olu turup aynı zamanda, mecazi ve sözlü te vik edilmektedir. Bunlar çalı manı n de i ik etkileri olabilir. (Yaratı cı lı k çalı malar artları , ö retmen durumu).

DE ERLENDİRME

Öğretmen, profesyonel, didaktik ve psikolojik istemler esasınca müzik eğitiminde elde edilenlerin değerlendirilmesini yapar. Değerlendirme, etkin dinleme ve vokal-enstrümental müzik icra ile yaratıcı çalışmada öğrencilerin bireysel müzik gelişiminde elde edilenlerin değerlendirilmesiyle grup çerçevesinde yapılmaktadır. Öğretmen müzik yeteneklerini, yorumlama beceriklerini, öğretici bilgilerini ve öğrencilerin ilgisini takip ederek kaydeder ve değerlendirilmesini yapar. Dinlenen eserlerde müzik anlamını deneyimi ve takdimi yeniden tanıtmayı değerlendirilmektedir. Vokal ve enstrümental yorumlama belirlenen arklar sayısını etkiletilmesi ve enstrümental içerik (yapısal yorumlama) esasınca değerlendirilmektedir. Öğretmen yaratıcılığa ilgisi olan öğrenciyi takip ederek tekerlemeli ve sürekli bir şekilde onun ilerlemesini izleyerek değerlendirilmelidir. Öğretmen, değerlendirme süresince öne sürülen gaye esasınca ve elde edilen sonuçlara ait standartları göz önünde bulundurmalıdır.

Özellikle değerlendirmeler:

Dinlenen eserlerin tekrar tanıması

- Enstrümental icra edilmesi ve arka söyleme
- Ritmik ve melodik dikteleri
- Yazı ve sözlü cevaplar
- Tanıtım

Diğer değerlendirme araçları :

- Test
- Kendi kendini değerlendirme

Öngörülen hedeflere bağlı olarak öğretmen değerlendirme sırasında düzeye göre standartlarını ve müzikte elde edilen sonuçları buldurmalıdır.

MÜZİK ÖĞRETİMİNİN ÖZEL ZORUNLU EKLERİ

Koro ve orkestre çalışmaları ilköğretim, alt ve üst seviye orta-öğretimde müzik eğitimine has ve zorunlu bir çalışmadır. Koro ve orkestraya yetenekleri belirgin ve ilgileri olan öğrenciler seçilir. Müzik

Öğretiminin bu çalışmaya biçimi müziksel yorumun ileri seviyeleri olup okulu her etkinlikte temsil ederler.

Sanat hayatı olmasının temelini oluşturan okul koro ve orkestra çalışmaları planlanmalı ve programla ölçülebilir olmalıdır. Farklı düzey koroları kurulabilir. Koro çalışmaya saati ders saati kadar sürer, 45 dakika. Öğretmenin bu çalışmaları (düzeye bağlı) haftalık çalışma saatlerine dahildir, iki-dört saat haftada (birinci kademe). Okul yılı boyunca koro, pedagojik-sanatsal ölçütlerde programlar hazırlar ve sunar.

GİRİŞ

Resim sanatı günümüzde hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmiş bulunmaktadır.

Bu sınıflarda okuyan çocuklar, resim sanatı vasıtasıyla (çizmekle, resim yapmakla, resim sanatında kullanılan ve bu alanda kullanılmayan değişik malzemelerden şekiller oluşturup heykeltıraşlık alanında ilk eserlerini oluşturmakla) etraflarında olup bitenleri, mevcut ilişkilerini ve yaşadıkları ortamda gördüklerini ve algıladıklarını kendilerine özgü bir şekilde ifade etmektedirler. Daha başka sözlerle, bu yaştaki çocukların eserleri, yaşadıkları çevreleri ile bir nevi iletişim kurmalarını ifade eder.

Aslında bakımlırsa, kendi içeriği, hedefleri, eğitim sınırlarında kullanılan metodları ve sağlanan iletişim ve irtibat özellikleri açısından bakıldığında, Resim Eğitimi, özel bir eğitim alanını oluşturmaktadır.

Eğitim alanındaki yeniliklere ayak uydurulması açısından toplumumuzda da eğitim sistemi bir reform safhasından geçmektedir. Bu olgudan hareket ederek, eğitim sürecinde yeni standartların uygulanması sayesinde bu alanda başarılarının yakalanacağına umutla bakılmaktadır.

HEDEF

- Etrafımızdaki çevre ile uyumun sağlanması

ÖZEL HEDEFLER

- Algılama
- Yaratıcılık
- İletişim
- Kişiyeye ait ruhsal dünyasının zenginleşmesi
- Duygu – ilham alanında ilerlemenin kaydedilmesi ,

HEDEFLER

	GENEL	ÖZEL
1.	GÖZLEM	GÖRME, TME, DOKUNMA, H SETME
2.	YA ANTI	DUYGULARINKAVRANMASI
3.	ANLAMA	SOYUTLAMANNIN OLU MASII
4.	YARATICILIK	ÇOCUKLARA HAS RES MD L LE FADE
5.	BECER	TUTARLIHAREKETLER
6.	ENTEGRASYON	SOSYAL ZASYON

PROGRAM ÇER (haftada 1 ders – yı lda 37 ders)

SIRA No'su	KATEGOR	ALT KATEGOR	DERS SAYISI
I	ALGILAMA	I – 1. – Ç ZG	2
		I – 2. – RENK.....	3
		I – 3. – EK L.....	3
		I – 4. – KOMPOZ SYON.....	2
		I – 5. – BÜTÜNLÜK	1
		Top lam:	
II	YARATICILIK	II – 1. - Ç ZG SAYES YLE.....	5
		II – 2. – RENKLE.....	6
		II – 3. - EK LLEND RME.....	6
		II – 4. – KOMB NASYONLA....	3
		Top lam:	
III	ANAL Z	III – 1. – LET M.....	4
		III – 2. – SERG LER.....	2
		Top lam:	

1. KATEGOR – ALGILAMA

TAL MAT: Ö renci bir gözlemci ve us'sal (dü ünsel) algı lama konumundadı r. yi bir ekilde planlanmı ve algı lamanı n iyi bir ekilde yönlendirilmesiyle bu i ba arılı bir ekilde gerçekleşmektedir. Bu ekilde kendisi yava yava etrafı nı saran çevredeki cisimler, olaylar ve sanat eserlerinde çizginin, renklerin, kompozisyonun, yekvücutlu un ve

İki boyutlu nesnelerin etkilerini kavramaya başlarlar. Fark edilen özellikleri vurgulamakla, öğretmen, duygularının ve eserde nelerin ifade edilmek istendiğini öğrencilere onların anlayacağı bir dille anlatır. Bu şekilde bir bütünü oluşturma sürecindeki yardımcı unsurları (özellikleri) öğrencileri anlamaya başlarlar.

SIRA No'su	ALT KATEGOR	ELDE EDİLENLER – STANDARLAR (Öğrenciler neleri bilmeli)
I – 1.	ÇİZİM	Etrafını saran cisimlerde ve sanat eserlerinde öğrenci çizgiyi farketmeli. Diğer yandan çizgiler arasındaki ilişkileri, onların iç içe olması, ritmini, zıddiyetini ve yönlerini de algılamaya başlar. Öğrenci çizgi hakkında genel bilgiler edinir.
I – 2.	RENK	Çevresinde ve resim sanatı eserlerinde renklerin kalitesi, kontrasttan (zıddiyetten) kaynaklanan kaliteyi, tamamlayıcı kontrast örneklerini öğrenci sezgiyle algılamaya başlar. Renk tonları ve klorit hakkında bilgi sahibi olur. Etrafındaki renkleri farketmeye başlar.
I – 3.	ŞEKLİ	Öğrenci uzayda bir veya birçok şekli farketmeye başlar. Etrafındaki uzayda ve üç boyutlu eserlerde basit ve bileşik şekilleri ayırt edebilir. Canlı ve cansız dünya şekillerini ayırt edebilen öğrenci, bitkisel, hayvansal, mineral ve insan şekillerinde görülen benzerlik, farklar ve onların arasındaki varyasyonları fark eder. Aynı zamanda derinlik türde görsel imgeler hakkında da bilgi sahibidir. Bölümlerin bir bütün ile olan ilişkilerini (grup çalışmalarını içindeki ilişkileri) ayırt edebilen öğrenci bölümlerden oluşan bütünü görebilme yetisine sahiptir.
I – 4.	KOMPOZİSYON	Kompozisyonun ne olduğunu (kuramını) öğrenci artık bilmektedir. Uzaydaki kompozisyonu ve bütünleri ayırt edebilecek birliğe sahiptir. Kompozisyonun temel yönleri ve konumları hakkında bilgi sahibidir: düzlem – horizontal, dik – vertikal, eğik – diyagonal.
I – 5.	BÜTÜNLÜK	Derinlikten ve resim elemanlarından oluşan bütünlüğü öğrenci algılamaya başlamaktadır.

2. KATEGOR – YARATICILIK (SENZ B L TE)

TAL MAT: Duyarlı bir yaratıcı eser oluşturabilmek için öğrenci gereken sezgibiliteye sahiptir. Yaşadığı ortamın duygularını kendi yaradıcılığı ve tempamenti ile ifade edebilmektedir. Kendi eserlerinde artık bir sürü dinamik öğelere – hareketlere (insanlar, arabalar ve diğerleri) yer vermeye başlamaktadır. Duyguları zenginleştirme, yaşam tecrübeleri arttırma; onları ifade edebilen araçlar ise çoğalmıştır. Kendi eserini oluştururken öğrenci, gerginlik safhasını geride bırakıp iyice rahatlamıştır, bu alandaki çalışmada ise giderek zevk almaktadır ve bu onun kendisi için bir bakıma bir dinlenme vasıtası olarak olmaktadır. Çalışırken öğrenci kendi benliğini ortaya koyar; artık etrafını kuşatan nesnel dünyaya ağılma süreci içindedir. Diğer yandan diğer öğrencilerin yaptıkları çalışmalar için ilgi göstermekle benciliğinden (egosantrizminden) vazgeçerek sosyal entegrasyon sürecine katılmaktadır.

SIRA No'su	ALT KATEGOR	ELDE EDİLEN STANDARTLAR (Öğrenci neleri bilmeli)
II – 1.	ÇİZGİ SAYESİYLE	Çizgiden başlımsız ve yaratıcı bir şekilde yararlanılan öğrenci resimi ilave unsurlarla zenginleştirilmektedir. Kapalı çizgiler yardımcı diğer şekillerde ifade edebilme yetisine sahiptir. Hangi çizginin ne zaman kullanılacağına bilmektedir. Bölümlerden bir bütünü oluşturmayı iyice ezberlemiştir. Çizgi, bulunduğu konumu, uzunluğu, kalınlığı açısından zenginliği ifade ederken; bu şekilde tekdüze ve kalıplar almaz. Değişik türde ve daha sıkça çizgileri kullanmaktadır. Kendi hareketlerinde rahatlamıştır ve belli bir beceri seviyesine ulaşmıştır. Çizgilerden yararlanarak resimin öz taşımasını oluşturmayı becermektedir.
II – 2.	RENKLE	Resim sanatında renklerin bir ifade aracı olarak kullanıldığını öğrenci anlamı bulunmaktadır. Renkler, tonlar ve koloristik resim yapabilmesi için öğrencide resim duyarlılığı anlamı ve gelişmiştir. Resimlerinde bir zenginlik gözlenmektedir. Renk yozluğu için ince bir sezgiye sahiptir. Kompozisyonlarında kolorit açığı gözlenmektedir. Çalışması sırasında

		beceri yeteneklerinin ilerletildi i kararlı ve do ru davranı ları ndan da yansı maktadır. Önemli ve daha az önemli olan unsurlar arası nda ba arı lı bir uyum sa lamaktadır. Kolaj tekniklerinde malzemelerin ve renklerin kullanı lması nda bir süreklilik arz etmektedir.
II – 3.	EK LLEN D RME LE	Ö renci yüzeyde ve uzayda ekillendirme yapabilecek kabiliyete sahiptir. Uzayda verilen cisimlerin belli bir mekanda uyumlu bir ekillerde sı ralamasını nı artı k yapabilecek seviyededir. Parçalardan bir bütünü olu turabiliyor. Kurdu u denge ve orantı ları isabetlidir. Eserdeki durgun ve buhranlı yüzeyler arası nda dengeleri farkedebiliyor. Beceri ve yetenekleri bir hayli artmı bulunmaktadı r. Çalı mada bir süregenlik arz eden ö renci çalı ma tekni ini de bir hayli ilerletmi bulunmaktadı r. Tüm malzeme ve aletleri kullanmayı ö renmi , bu i e heves ba lamı ve tutarlı bir ki ili i aç ı kça görülmektedir.
II – 4.	KOMB NASYON- LAR	Edindi i yeni bilgilerden sonra ö renci, ilk sı rada yaratı cı lı ı önplanda tutarak artı k de i ik tekniklerden yararlanı p, uygun gördü ü kombinasyonlara ba vurabiliyor.

3. KATEGORI – ANAL Z

TAL MAT: Kendi çalı maları yanı sı ra arkada ları nı n yaptı ı eserler hakkı nda da ö renci fikirlerini ortaya sürececek dereceye eri mi tir. De i ik sanat eserlerinde fark edip tanı dı ı mesajları özetleyip betimleyecek duruma gelmi tir. Kullanı lan resim elemanları nı n zenginli i hakkı nda kendi görü ünü ortaya sürebilecek beceriye sahiptir.

SIRA No'su	ALT KATEGOR	ELDE ED LEN STANDARTLAR (Ö renci neleri bilmeli)
		Ö renci artı k kendi arkada ları nı n yaptı kları çalı maları , görüp izledi i sanat eserleri, ulusal folklor ve sanatı alanı nda

III-1.	LET M	ve özellikle halk giysilerinde kullanılan motif, metot ve yöntemlerini analiz edebilecek seviyeye ulaşır. Ayrıntıları fark edip bir bütün olarak eser hakkında fikir üretebilecek durumdadır. Zileti çizgi film, afi, reklam ve çizgi romanlarda ileri sürülen ana fikirleri özetleyip ifade edebilmektedir. Artık günümüzdeki çağda medya araçlarını (fotograf, video, çizgi roman, reklam, afi) birer sanat ifade etme yöntem ve araçları olduğunu biliyor. Önceli trafik işaretleri ve levhalarını okumaya biliyor ve onların anlamlarını anlıyor. Rozet, arma, mühür, bayrakları tanıyıp ayırd edebiliyor.
III-2.	SERGLER	Yapılan çalışmalarını okulda sergilenmesi ihtiyaç ve alanına önceli sahip olur. Aynı zamanda açılan sergileri ve kültür sanat olaylarını izleme gereksinimini de hissetmektedir. Zileti bu olaylardan sonra, önceli, kendi de erlemesini yapıp duyularını açığa vurabilme becerisine naildir.

RESİM TEKNİKLERİ VE MALZEMELER

TEKNİK	KULLANILAN MALZEME
ÇİZİM	KALEM, PENE /TUSİ/, FLOMASTER
RESİM YAPMAK	AKVAREL, GVA, TEMPERA, KOLAJ
YÜZEY EKLENMESİ /PLAKA/ VE UZAYDA MODEL	PLASTELİN, BALÇIK, KÂĞIT, KARTON, ARTIK MADDELER, MEYVELER vb.
KOMBİNASYON	DEĞERLİ MALZEMELER

MOTİF VE İLHAM (KONU VE ÇERÇEME)

Etrafımızı saran ve gözle görebildiğimiz her şey uygun bir ilham ve esin kaynağı olabilir. Bazı durumlarda en alelade motif bile bir sanat eseri ve tablo olarak karşımıza çıktığında zaman daha büyük ve kalıcı bir etki yapabilir.

Motif (konu ve içerik) etrafını zı saran her cisim olabilir. Yeri geldi ince mevsim, doğada gözlenen doğallıklar, olaylar, bayramlar, spor kararla maları , ve diğer dersler sırasında veya ders dışı etkinliklerde kullanılan içerikler.

METODOLOJİ

- Konular planla tır lı rken ders plan ve program gözönünde bulundurulmalı ,
- Öğrencilerin psiko fizik yetenekleri nazare alınmalı ,
- Ders sürecinde öğretmen hedefleri ve beklenen sonuçları saptar,
- Edinilen bilgi ve becerilerden hareket ederek konuya açıklık getirir,
- Pedagoji iletişimin kurulmasında öğretmen bir partnördür,
- Farkedilen ve ifade edilen arasında baolu turur,
- Olay-öğrenci-bilgi arasında entelektüel baı kuran unsurdur,
- Öğrencide ilginin artması için motivasyona başvurur,
- Öğretmen-öğrenci ili kisi kararla klı sevgi ve birliğe dayanır,
- Öğrenci ilginin oda ında olmalı , öğretmen ise gözlemci ve yönlendiricidir,
- yimser ve ilginçtir, ayandır ve önemli olanı vurgular,
- Bilinen ve yeni metotları kullanır (fikir ilhamı , interaktif v.b.),
- Her öğrencinin yaratıcılı ı ve bireyselliğinin gelişmesini destekler,
- Samimiyet, dolaysızlık, kararlılık, çalışma hırsı , ve zamana saygıyı öğretir,
- Kendi çalışmasını etkilerini yakından izler,
- Eğitim sürecinin ilerletilmesi amacıyla kendisinin uzmansal yetenekle mesine özen gösterir,
- Öğrencilerin resim alet ve malzemelerini güvenli bir şekilde kullanmalarını öğretir,
- Çalışması sırasında öğrencinin tutumlu ve israftan kaçınması öğretir,
- Olası yanlışlı k korkularını a an öğrencilerin araştırma ve deney yapmalarını körükler,
- Toplumsal entegrasyon gereksinimini vurgular,
- Öğrencinin çalışmasını yakından izler ve çalışmalarını sıralı ve real notlarla değerlendirir.

D ERDERSB R MLER YLE L K LER

- Türk dili ve edebiyatı (ve di er diller),
- El i i,
- Matematik,
- Müzik e itimi,
- Bedene itimi ve kar ılıklı ili ki ve ileti imi içeren di er dersler.

MÜFREDATARASI STANDARTLAR

- Çocuk hakları nı n saygı lanması ve esirgenmesi,
- Ulusal ve din esasınca ho görü,
- Cinsiyet e itli i ilkesine saygı nı n gösterilmesi,
- Spor kültürü,
- Aile e itimi ve sa lıklı bir ya am.

DE ERLEND RME

Ö rencilerin de erlendirilmesi belli zaman aralıkları nda ve sürekli olarak yapılmalıdır . De erlendirme (notlama) yapı lırken gerekli açıklama- lara yer verilirken pozitif yönlendirme yapacağı etkisi gözönünde bulundurulmalıdır . Aldığı not derecesine göre bu ya taki öğrencilere has olan özelliklerden biri olan - neler biliyorum ve neler yapabiliyorum – konusunda çocu un gelişmesine ve kendi benliği hakkında bilgi sahibi olmasına yardımcı etmelidir. Bu şekilde kendisine ve di erlerine karşı öğrencinin saygı ve adil olması duygusunun gelişmesine imkan sağlanmaktadır.

De erlendirme yapı lırken e itim süreci ile saptanan ödevlerin yerine getirilmesi, öğrencinin edindiği beceri ve di er hedeflerin ne denli gerçekleştireceği açı a vurulmaktadır. Bu yüzden u olgular da dikkate alınmalıdır :

- Resim sanatı unsur ve ifadeleriyle sanat de erlerinin yaradıcılığı ,
- Öğrencilerin güzeli farketmesi,
- Güzeli nasıl ya adıkları ,
- Güzeli yaratmada öğrenilenlerden ne denli yararlanmaktadır,

- a) Ö retmen ya am duyguları ve tecrübelerinin ne derece oldu u ve ö rencilerin bunları ifade edecek araçları nı n ço alması nı yakı ndan izler,
- b) Motifin sa ladı ı ya antı nı n intenziteti (yo unluk derecesi) nedir,
- c) Resim araçları yla bu duygular bir çalı mada ne denli yansı tı la- biliyor,

YAKINDAN ZLENECEK OLANLAR

- fade edilmenin formu (ekli),
- Kullanı lan renkler,
- Kompozisyonun neyi ifade etti i.

SANAT ESERLER

Resam, heykeltı ra çı lı k, mimari; mimari alanı ndan eserler; kitap, dergi, gazete, takvim ve manzaralardan esinlenerek yapı lan resimler; Kosova'da sanat mirası ve özellikle Osmanlı sanatı ve eserleri ile Türk sanatı ve eserleri ile dünya çapı ndaki yaratı cı ları n eserleri.

SERG LER

Sergilerin ziyaret edilmesi bu ya taki çocuklara ait e itim plan ve programları ndan resim ve sanata ait olan bölümlerinde sürekli bir etkinlik ve e itim-ö retim süreci ve aracı olarak ö ngörülmektedir.

EL

Haftalık ders sayısı 1, yıllık toplam 37 ders saati

G R

Üçüncü sınıf teknoloji dersi önceden kazanılmış bilgilerin devamı ve bu seviye için öngörülen gerekli bilgi ve becerilerin (kağıt ve karton imleme, malzeme ve imlemleri, dikiş, tarım ürünleri, tehlikelerden korunma, çevrenin ses kirliliği) benimsenmesi niteliindedir. El işi dersi öğrencilerin yaratıcılık ve iletişim yeteneklerinin geliştirilmesinin yanı sıra, her yönlü gelişmelerine katkıda bulunacaktır.

Bu derste el işi ve diğer derslerde çalışma alışkanlıklarını oluşturması ve gelişmesine yardımcı olacaktır. El işi, kendi kültürel değerlerimize sahip çıkmamız için bir araç niteliindedir.

UZAK HEDEFLER

El işi dersinin uzak hedefleri:

- El işine karlı olumlu tutum geliştirip önemini kavrayabilme
- Çevre ile tanıdığı ürünlerini günlük hayatta kullanabilme
- Grupta davranış kurallarını dikkate alarak diğer etkinliklerde öğrencilerin katılımlarını veya başarımsız görev üstlenmelerini teşvik edebilme

GENEL HEDEFLER

Tutum ve değerler açısından

- Dersin sadık öncülük ve sorumlulukları geliştirebilme
- Bireysel davranışlarını (iştirli işe hazır, bakalarına karlı açık, hoşgörülü, saygılı, istekli, elverişli, girişimci vb. olma) geliştirebilme

Anlama açısı ndan

- Doğal malzemelerin yerine yapay malzemelerin kullanılması nın önemini anlayabilme
- Meyvelerin gıdaasal önemini anlayabilme
- Sebzelerin gıdaasal önemini anlayabilme

Anlatma açısı ndan

- Yün yı kama, tarama ve temizleme süreçlerini anlatabilme
- Pamuk bükme, boyama ve boyama süreçlerini anlatabilme
- Tahılların yetiştirilme ve işleme kademelerini anlatabilme
- Tarım bitkilerinin teknolojik işleme süreçlerini anlatabilme
- Çeşitli elektrik araç ve tesisatları ndan doğan tehlikeleri anlatabilme

Uygulama açısı ndan

- Uygun kesme araçlarını kullanarak örneklerde olduğu gibi malzemeleri kesebilme
- Malzemeleri kullanarak dikiş model dikiş yapabilme
- Meyve ve sebze toplama ve derme süreçlerine katılabilmeye

Farkında olma açısı ndan

- Buğday, mısır, arpa, çavdar vb tahılları tanıyabilme
- Meyve ve sebze işleme ve konservasyon işlemlerini öğrenebilme
- Arızalı elektrik araç ve tesisatları ve onların yarattığı tehdidi öğrenebilme
- Binalarda ve çevrede rastlanabilecek bazı patlayıcı madde ve nesnelere tanıyabilme
- İnsan ve çevre açısından tehlikeli ve tehlikesiz maddeleri öğrenebilme

Karar verme becerisi açısı ndan

- Mantıklı (bilgi, belge ve geçerli sonuçları seçerek) kararlar verebilme
- Kendine güvenip el becerilerine güvenini geliştirebilme

DERS ÇER

Kategoriler	Alt Kategoriler	Ders sayı sı	Oranı
1. Ka ıt ve karton i leme	1.1 Ka ıt ve karton üretim evreleri	6	16,22 %
2. Malzeme ve i lemleri	2.1 Yün 2.2 Pamuk 2.3 Sentetik (yapay) malzemeler	6	16,22 %
3. Diki	3.1 Ölçüm 3.2 Kesim 3.3 Dikim	6	16,22 %
4. Tarım ürünleri	4.1 Tahı llar 4.2 Kültür bitkileri 4.3 Meyveler 4.4 Sebzeler	6	16,22 %
5. Tehlikeleri tanı ma	5.1 Elektrik gerilim tehlikesi 5.2 Yangı n tehlikesi 5.3 Yükseklik tehlikesi 5.4 Asansör tehlikesi 5.5 Patlayı cı tehlikesi 5.6 Kimyasal madde tehlikesi	7	18,90 %
6. Çevrenin ses kirlili i	6.1 Teknolojik süreçlerin yarattı ı ses kirlili i 6.2 nsanları n yarattı ı ses kirlili i	6	16,22 %

KATEGOR LER	ALT KATEGOR LER	DERS ÇER	KAZANIMLAR Ö renci:	DERSLER ARASI L K
1. Ka ıt ve karton i leme	1.1 Ka ıt ve karton üretim evreleri	1.1.1 Ka ıt üretimi 1.1.2 Karton üretimi 1.1.3 ve karton çe itleri 1.1.4 Ka ıt ve karton özellikleri 1.1.5 Ka ıt ve kartondan modellerin i lenmesi	Ka ıt ve karton üretim süreçlerini bilir. Ka ıt ve karton çe itlerini sı nı flandı rır Ka ıt ve kartonun çe itli özelliklerini belirler Ka ıt ve kartondan nesne modelleri yapar	Türkçe, güzel sanatlar, matematik
2. Malzeme ve i lemleri	2.1 Yün	2.1.1 Kı rpma 2.1.2 Yı kama 2.1.3 Temizleme ve tarama 2.1.4 Bükme 2.1.5 Boyama 2.1.6 E irme	Kı rpma süreçlerini bilir Yün yı kama, temizleme ve tarama süreçlerini açı klar,. Bükme, boyama ve e irmenin önemini tartı rır	Türkçe
	2.2 Pamuk	2.2.1 Yeti tirme 2.2.2 Toplama 2.2.3 Bükme 2.2.4 Boyama 2.2.5 E irme	Pamuk yeti tirme sürecini bilir Pamuk bükme, boyama ve e irme süreçlerini açı klar	
	2.3 Sentetik (yapay) malzemeler	2.3.1 Sentetik malzemelerin elde edilmesi 2.3.2 Sentetik malzemelerin kullanı mı ve önemi	Do al maddelerin yerini tutan sentetik malzemelerin önemini açı klar	

3. Diki	3.1 Ölçüm	3.1.1 Çe itli kuma ları n ölçülmesi	Kuma ları n ölçülme yöntemlerini açıklar Kuma ölçme i leri yapar	Türkçe, güzel sanatlar, matematik
	3.2 Kesim	3.2.1 Makasla kesme	Uygun araçları kullanarak çe itli kuma örnekleri keser	
	3.3 Dikim	3.3.1 Çe itli kuma ları n kesimi 3.3.2 Çe itli diki modellerinin geliştirilmesi	Kuma , toplu i ne, dü me vb. araçlar kullanarak çe itli modeller diker Çalı ma esnası nda i güvenli i önlemlerine dikkat eder	
4. Tarı m ürünleri	4.1 Tahı llar	4.1.1 Tahı l çe itleri 4.1.2 Tahı l yeti tirme 4.1.3 Tahı lları n teknolojik i lenmesi	Bu day, mısı r, arpa, çavdar vb. tahı lları tanı r Tahı lları n yeti tirilme ve teknolojik i leme evrelerini açıklar	Türkçe, matematik, beden e itimi
	4.2 Kültür bitkileri	4.2.1 Bitki çe itleri 4.2.2 Bitkilerin yeti tirilmesi 4.2.3 Bitkilerin teknolojik i lenmesi	Kültür bitkilerinin ba lı ca türlerini ve yeti tirilme ekillerini belirler Kültür bitkilerinin teknolojik i lenme süreçlerini açıklar	

	4.3 Meyveler	4.3.1 Meyve e itleri, yeti tirilmesi, i lenmesi, konservasyonu ve besleyici nemi	Meyve e itleri ve yeti tirilmesini belirler Meyve i leme ve konservasyon e itlerini bilir Meyvelerin besleyici önemini anlar Meyve ekme/dikme ve toplama i lerine katılı r	
	4.4 Sebzeler	4.4.1 Sebze e itleri, yeti tirilmesi, i lenmesi, konservasyonu ve besleyici nemi	Sebze e itleri ve yeti tirilmesini belirler Sebze i leme ve konservasyon e itlerini bilir Sebzelerin besleyici önemini anlar Sebze ekme ve toplama i lerine katılı r	
5. Tehlikeleri tanı ma	5.1 Elektrik gerilim tehlikesi	5.1.1 Elektrik araçları , tesisatı , trafo, elektrik nakil hatları ndan kaynaklanan tehlikeler.	Elektrik araç ve tesisatları ndan kaynaklanan tehlikeleri açıklar Elektrik araçları fi lerini, prizleri, lambaları güvenli bir şekilde kullanır Arızalı araç ve tesisatları fark edip, onlarda gelebilecek tehlikeleri algılar	Türkçe

	5.2 Yangın tehlikesi	5.2.1 Yangına neden olan araçlar: - Mumlarla ve çakmaklarla oynama - LPG ve doğal gaz aygıtları - Maytaplarla oynama 5.2.2 Yangına karşı koruyucu önlemler	Yangın çıkartabilecek olası nedenleri belirler Yangına karşı alınacak önlemlerin farkında olur	
	5.3 Yükseklik tehlikesi	5.3.1 Yüksek binalarda dolaşmak	Yüksek yerleşim binalarının tehlikeli bölgelerinde (balkon, çatı vb.) dikkatsiz dolaşmanın tehlikesini tanımlar Bu tehlikelerin önlenmesi için güvenlik önlemlerini tanımlar	
	5.4 Asansör tehlikesi	5.4.1 Elektrik kesintisi 5.4.2 Asansörün aşırı yüklenmesi 5.4.3 Asansör bakımı	Elektrik kesintisi ve asansörün aşırı yüklenmesinden doğabilecek tehlikeleri tanımlar Asansör ve hasarlı kısımlarının potansiyel tehlike olarak farkına varır	
	5.5 Patlayıcı tehlikesi	5.5.1 Mayın, bomba, gülle gibi patlayıcıları tanıma 5.5.2 Patlayıcılarla karşılaşılabilir durumda alınması gereken önlemler	Binalarda ve açık ortamda bulunabilecek kimyasal patlayıcıları tanımlar Bulunan her patlayıcı veya tehlikeli nesne için yetkili kurumları haberdar etme bilincinde olur	

	5.6 Kimyasal madde tehlikesi	5.6.1 İnsan hayatını tehdit eden kimyasal maddeler	Ev, okul, açık alan vb yerlerde kararlaştırılabilecek bazı kimyasal maddeleri bilir İnsan hayatı ve çevre için zararlı ve zararsız olan maddeleri ayırt eder Çeşitli kimyasal maddelerin kullanımında doğru yöntemlere başvurur	
6. Çevrenin ses kirliliği	6.1 Teknolojik süreçlerin yarattığı ses kirliliği	6.1.1 Üretim tesisleri, motorlu taşıtlar ve diğer araçlardan kaynaklanan ses kirliliği	Yerleşim yerlerine yakın olan ve ses kirliliği üreten kereste, doğrama ve plastik işleme atölyeleri gibi üretim tesis ve atölyelerini tanımlar Ses kirliliğinin insan sağlığına zararları konusunda bilinçlenir	Türkçe, müzik
	6.2 İnsanların yarattığı ses kirliliği	6.2.1 Uygunsuz zamanlarda gürültülü oyunlar 6.2.2 Müzikalite ve yüksek sesle müzik dinleme	Yaşamal çevrede dikkatsiz insan veya çocukların yarattıkları gürültüyü fark eder Etrafındaki yaşamal çevreyi rahatsız etmeyecek şekilde oyun oynama veya müzik dinleme saatini ayarlar	

DE ERLENDİRME

De erlendirme a a ıdaki ekilde yapı lmal ıdır:

1. Program içeri i gerçekte tirilmesi süresince ö renci katkı lı mı ,
2. Bireysel çalı ma
3. Grup çalı maları na ö rencinin katkı sı

DERS K TAP VE ARAÇLARININ KULLANIMINA YÖNELİK AÇIKLAMALAR

Önerilen Ders Kitapları

1. Ka ıt, karton, tarı m ürünlerini i leme; tehlike ve çevre kirlili inden korunma el kitapları
2. **Erich Neuwirth**: “Spas beim Forschen und Entdecken 2”, Veritas –Vrelag, Linc, Austria, 2001.
3. **Schoiswohl · Jeide · Neuwirth**: “Spas beim Forschen und Entdecken 3”, Veritas-Verlag, Linz, Austria, 2002.
4. **Schoiswohl · Jeide · Vogl**: “Spas beim Forschen und Entdecken 4”, Veritas-Verlag, Linz, Austria, 2003.

Gerekli Di er Araç ve Önko ullar

- Ö retmenlere yönelik hizmet içi e itim
1. Araç ve gereçlerle donat ılı çalı ma odası

Asgari Ko ullar

1. Ö retmenlere yönelik hizmet içi e itim

YÖNTEM GENEL TAL MATLARI

1. Konu veya içeri in anlatılması nda problem çözme yakla ımı
2. Gösteri ve bireysel çalı maya vurgu
3. Bireysel çalı ma, bilgi ve birikim alı veri inin te vik edilmesi
4. Etkile imli çalı ma

B REYSEL ÇALI MAYA YÖNLENDİRME

1. Grup Çalı ması ve Bireysel Çalı ma

BEDEN VE SPOR E T M

haftalık ders sayısı 2, yıllık toplam
74 ders saati

G R

İkinci sınıfta öğrencilere dair beden ve spor eğitimi öğretim plan ve programı, birinci ve ikinci sınıfta öğrencilerin öğretim plan ve programlarında içerilen aynı konuların gerçekleştirilmesi öngörülmüştür.

Bu öğretim göre ve beden ve spor eğitiminin genel didaktik ve özel metodlarının artırılması temel dayalı olan istemler, kurallar, metodlar, ders çalışmaları örgütlenme teknikleri sayesinde, bu yetenek, özellikle 6-10 yaşları arasındaki öğrencilerin sağlıklarının korunması doğrultusunda özel bir değer ile önem taşımaktadır.

Beden ve spor eğitiminin iyi bir şekilde örgütlenip kullanılmasında, bunun özellikle ders ilkelerine yönlendirilmesiyle, öğrencilerin psikomotorik yeteneklerinin gelişimindeki etki yanı sıra, öğrencilerin ayrıca vücutlarını düz tutmaları ve estetik-ritmik açılarından hareket etkinliklerinin yaşanması doğrultusunda alınacakları önlemler turulması sağlanır.

UZAK HEDEFLER

Bu sınıflara ait öğretim plan ve programıyla hazırlanmış kapsanan program içerikleri şu hedeflere ulaşılır:

- hareket alınacakları önlemler turulması açısından öğrencilerin yeteneklerinin geliştirilmesi,
- öğrenci organizmasını fonksiyonel hareket yeteneklerinin geliştirilmesine uyum sağlanır,
- oyun sayesinde yaratıcılık yeteneklerinin geliştirilmesinin devam ettirilmesi,
- vücudun düz tutulması doğrultusundaki alınacakları önlemler turulmasını devam ettirilmesi,

- beden ve spor e itiminin mutluluk ve pozitif bir e ekilde ya anması ,
- kültürel ve toplumsal kazanı mları n saygı lanması ,
- insani ve toplumsal etkinliklerine dair alı kanlı kları nolu turulması ,
- dersin temel ilkelerini göz önünde bulundurarak, ba ı msız etkinlik ve giri imcilik do rultusunda ö rencilerin te vik edilmesi.

HEDEFLER

Üçüncü sı nı f ö renciler için gerçekleştirilmesi ö ngörülen program içerikleri sayesinde, u amaçlara ula ı labilir:

- Vücut geli tirilmesi ve hareket ile fonksiyonel yeteneklerin geli tirilmesi
- Do al hareketlerin ve spor bilgilerinin kazanı lması ve geli tirilmesi
- Dersin teorik bilgilerinin ö renilmesi

Vücut geli tirilmesi ve hareket ile fonksiyonel yeteneklerin geli tirilmesi

- seçkin hareketlerle vücudun büyümesine ve düzgün olmasına etkide bulunmak,
- poligonları , bayrak oyunları , esas oyunları ve de i ik hareketleri kullanarak, motorik yeteneklerin geli tirilmesinde azami etkinin devam ettirilmesi,
- vücudun almı oldu u dinamik gücün etkisiyle vücudun de i ik duru ları nı ö renerek, aç ık alanda yönlenme (yön bulma) yeteneklerin geli tirilmesi,
- ö renci organizmalarını n fonksiyonel yeteneklerinin geli tirilmesine etkide bulunmak,
- ritmik ve dans elementlerinin ö renilmesine dair yeteneklerin geli tirilmesi,
- hareket ve oyunlar için gerekli olan ö rencilerin temel motivlerinin tamamlanması ,
- ya amko ullarına göre, temizlik alı kanlı kları nı n do ru kullanı lması na etkide bulunmak.

Do al hareketlerin ve spor bilgilerinin kazanılması ve geli tirilmesi

- spor bilgilerinin öğrenilip geli tirilmesi için yardımcı olacak hareketlerin öğrenilmesine dair temel oluşturulması ,
- vücut ekillerinin bilinmesi ile onların ba ı msız hal alabilmeleri,
- vücut ekillerinin yapı labilmesi ile de i ik artlarda vücut hareketlerinin yapı labilmesi,
- araçların oldu u gibi gereçlerin de kullanılması durumlarında mutlu anların ya anılması (top, odun i eler, çember vb.),
- atletizime ait esas elementlerin bilinmesi ve öğrenilmesi,
- spor jimnasti ine dair esas elementlerin bilinmesi ve öğrenilmesi,
- topla oyunlarda teknik hareketlerin bilinmesi ve öğrenilmesi,
- birkaç yaratıcı oyunun bilinmesi,
- esas oyunların ve ritmik hareketlerin öğrenilmesi ile icrat edilmesi,
- serbest stil (kraul) yüzmeye ait tekni in bilinmesi ve öğrenilmesi, 25 m, mesafeyi geçebilmek,
- kı şporlarını n bilinmesi,
- su ve kardaki artlara öğrenici organizmasını n uyum sa laması .

Dersin teorik bilgilerinin öğrenilmesi

- spor giysi ve ayakkabılarını n kullanılması na dair ekillerinin öğrenilmesininin devam etmesi,
- spor sahaları ile objelerinin oldu u gibi, araç ile gereçlerin vb. bilinmesi,
- esas ve spor oyunlarını n örgütlenmeleri durumlarında kurallarını n bilinmesi ve saygı lanması ,
- spor objelerinin kullanılması durumlarında artlarını ve temel ilkelerin bilinmesi ve saygı lanması (spor salonları , spor sahaları , okul avlusu-poligon, yüzme havuzları vb.),
- sa lı ı n korunulması için istemlerin ve artlarını n kullanılması ile onların bilinmesi.

Beden ve spor e itimi esnasında mutluluk ya antısı

- vücut etkinliklerinin istifade edilmesi için motiv için temel oluşturulması , bunun devamında ise onların rollerinin de erlendirilmesini yapabilmek,

- hareketler için istemlerin tamamlanması ve bu hareketleri yaparken onları ya ayabilmek,
- oyunlar sayesinde öğrencilerde motivasyon yaratabilmek ve egzersizler esnasında mutluluk hissedebilmek,
- vücut etkinlikleri sayesinde özgüven, mücadeleci ruhu, korkusuzluk ve ruhi dayanıklılık sağlanmaktadır,
- dersin estetiksel ve ritmiksel yanının labilmesi,
- öğrenciler arasında sağlam ruhsal ve kültürel ilişkilerin yanının labilmesi ile geliştirilmesi.

PROGRAM ÇER

Kategoriler	Alt kategoriler	Ders sayısı %
1. Do al hareketler	- Yürüyüş ve koşullar, atlayışlar, tırtırcılık ve tırmanma ve tırmanma, asılma ve sürünmeler.	20 ders - 27%
2. Atletizm	Koşullar, atlayışlar ve atışlar	17 ders - 23%
3. Spor ve ritmik jimnastik	-Yerde-dö emede akrobatik egzersizler. Atlayışlar, Jimnastik araçları nda egzersizler, ritmik egzersizler ve halk oyunları	17 ders - 20%
4. Araçların kullanılması	- top, odun çiviler, çember ve ciritlerle egzersizler	20 ders- 27%
5. Diğer etkinlikler	- Araç ve araçsız yapılanma (olu turulma) egzersizleri, bu her ders esnasında yapılmalıdır, - Geziler. Piknik ve yarışlar.	

PROGRAMIN ESAS GÖSTERGELER

Kategoriler	Alt kategoriler	Program içerikleri	Kazanımlar
1. Do al hareketler	Yürüyü ve ko ular	De i ik durum ve ekillerde yürüyü ve ko ular (kı sa hadı mlar, uzun, hızlı , yava , parmaklar ucunda, topuklar üzerinde, yüksek durumlar, e ilerek, yüzü koyu, sı rt üstü vb.) esas ve bayrak oyunları .	Ö renci: Etkinliklerindeki hareket yetenek ile alı kanlı kları nı güçlendirmeli ve 20-30 m mesafelerde belirlenmi yeteneklerine göre ritmik ve uygun hareketlerde bulunmalı dı rlar
	Atlayı lar:	Kı sa engellerin ve de i ik engellerin atlanması (jimnastik engel, odunlar, ta lar vb.)	İlk ölçütlere kı yasen ve ikinci yıl esnası nca daha iyi sonuçlara ula abilmesi.
	Tı rmanma ve ta ı ma	Dikey halde koyulmu jimnastik araçlar üzerinde tı rmanmak (jimnastik gereçleri, merdivenler, odunlar vb.) 6-10 m mesafelerde olmak üzere (2-3 kg.) a ı rlı kları n jimnastik araçları üzerinden ta ı mak.	Bir ve iki elle olmak üzere a ı rlı kları n ta ı nı lması na dair ekillerin en ba arı lı bir ekillerde gerçekle tirmesi.
	Ası lma (sallanma)	Jimnastik araçları nda serbest ve karma sallanmalar (yüzüklerde, demirde, paralellerde, merdivenlerde) a açlarda, kavaklarda vb. - serbest ası lmadan karma sallanmaya	Kullanı lan araçlara uyumlu olarak serbest ve karma ası lma ekillerini en ba arı lı bir biçimde gerçekle tirmeleri. 6-8 m belirlenmi mesafelerde yeteneklerine göre ritmiksel bir ekillerde hareket yetenekleri ve alı kanlı klar yaratabilmek.

	Sürünmeler:	geçi ve bu hareketin aksi yönden yapılması . De i ik ekillerde ve de i ik araçlarda sürünmeler (sı rt üstü, e ilerek, ayakları n ve kolları n yardımcı mıyla bir elle veya bir ayakla, sadece ayaklarla, sadece kollarla vb.	
Atletizm	Ko ular Atlayı lar Atı lar	Normal ve yarı ko u elementleri, 10, 20 ve 30 m mesafeyi yüksek start ko uları - ritim üzere ko ular, 30 m mesafede yarı lar. Yerinden ve destekli uzak atlayı , - 60 cm yükseklikteki araçlar üzerinden atlayı lar. Yerinden uzak atlayı yarı ları . 200 gr. Cüllelerin atılı ı , yerinden ve destekli olmak üzere uza a ve hedefe atı lar (bir elle ve iki elle) yarı lar - uzak,uzun ve isabetli.	İlk ölçütlere kı yasen ve ikinci yılı l esnası nca daha iyi sonu lara ula abilmesi. İk ölçütlere kı yasen ve ikinci yılı l esnası nca yerinden uzun atlayı larda daha iyi sonu lar elde etmesi. Önceki sonu ları na kı yasen cülleyle uzak ve isabetli atı larda daha iyi sonu lar kaydetmesi.
Ritmik ve spor jimnasti i	Yerde, dö emede egzersizler	- öne ve arkaya takla yapmak, - kürek kemikleri üzere vertikal „mum“.	Esas durumları kavrayabilmeli ve egzersiz esnası nca istenen etkinliklere ait hareket alı kanlı kları olu turmalı

	Atlayı lar Kı sa engel üzerinde egzersizler Ritmik egzersizler ve halk oyunları	60 cm yükseklikte sveç kasası üzerinden atlayı . Direk üzerinde yürüyü ve ko u, 180° ve 360° için dönü ler, vücut çember ekinde direktten atlayı . - makas, ceylan, galop atlayı lar, 180° ve 360° için dönü ler.-ritmik elementlere dayalı esas oyunlar.- toplumsal çevreden halk oyunları .	çrat tekniklerin gerektirdi i gibi hareket alı kanlı kları na dair en iyi sonuçlar elde edebilmesi.
Araçları n kullanı lması	Toplarla Çemberlerle Odun i elerle Çubuklar	İ ke, kabul etme, çalı m yapma (ellerle, ayaklarla, kafayla, gereçlerle vb.) Topun yükse e atı labilmesi, topun uza a ve hedefe atı labilmesi ikili ve üçlü pas yapmalar, topla esas oyunlar- yarı lar. Yapı lanma egzersizler için çemberlerle çalı mlar ve onları n kullanı mı , çemberle esas oyunlar. Yapı lanma için egzersizlerde odun i elerle çalı m yapma ve onları n kullanı mı . Esas ve bayrak oyunları . Yapı lanma için egzersizlerde ciritlerle çalı malar ve onları n kullanı mı .	Topla de i ik hareketler içeren etkinliklerin tamamlanması , hedefe isabet etme ve oyunlar - yarı lar esansı nda kuralları n ö renilmesi ve uygulanması .

		Esas oyunlar ve çubuklarla bayrak oyunları .	
Di er etkinlikler	Yapılanma egzersizleri	Dersin hazırlanma bölümünde araçlarla ve onları z yapılanma egzersizleri.	Psikomotorik yeteneklerine uygun olacak ve ritmik hamleleri içerecek hareket yetenek ile alı kanlı kları n güçlendirilmesi.
	Geziler ve kros	Üç gezi: sonbahar, kış ve ilkbahar	
	Kış tatili	Karda ki esas 7 - 10 oyun, kışaklarla kaymak ve kayaklarla uygun yerlerde kayak yapmak. Kayak için araçları n temizlenmesi ve hazırlanması ..	Alı kanlı k ve hareket yeteneklerinin güçlendirilmesi ve organizmanı n kardaki artlara uyum sa laması .
	Yaz tatili	Yüzme 7-10 gün: sudaki direni uyumu için egzersizler, nefes atma, suya atlayı lar, esas oyunlar, serbest yüzme stilindeki tekniklerin bilinmesi ve öğrenilmesi.	Serbest yüzme stilindeki tekniklere göre istenen ve ritmik hamleleri içeren yetenek ve hareket alı kanlı kları mı n güçlendirilmesi. 5-8 m mesafelerin yüzme ile geçilmesi.

GENEL METODOLOJİ KÖYNERGELER

Üçüncü sınıfın fiziksel öğrencilerin biopsikomotorik özelliklerine dayalı olarak, bu yaşta öğrencilerin organizmaları ikinci sınıf öğrencilerin organizmalarıyla kıyaslanacak çok daha büyük yükleri atlatma yeteneğine sahiptir, dolayısıyla bu durumda öğretmen, öğrencilerin yeteneklerine uyumlu olarak, ders sürecinin örgütlenmesi esnasında, gereksinimleri artırmalıdır, somut olarak her ikinci sınıf öğrenciler 20 m bir mesafede öğrenciler hızlı koşu yaptıkça, şimdi bu öğrencilerin 30 m mesafede koşu yapmaları gerekir.

Egzersizlerin seçimi ve kullanılması yönelimli olmalıdır, psikomotorik-dönüşümlü yeteneklerin geliştirilip yeteneklendirilmesi yanı sıra, bu yönelim bilgilerinin, yeteneklerinin ve hareket alanları hakkında öğrenilmesi ve bilinmesinde yarar olmalıdır.

Esas oyunlar yanı sıra, öğretmen özellikle dersin giriş bölümünde büyük bir ölçüde yürüyüşlerin, koşulları, atlayışları ve sürünmelerin esas tekniklerini de kullanmalıdır. Oysa hazırlık bölümünde öğretmen, ilk olarak kendisi yaptıktan sonra araçlarla veya onları kullanarak U.F. kompleksini hazırlamalı ve onun üzerinde egzersiz yaptırmalıdır. Egzersizler genelde daha içerikli, daha yüksek bir yoğunlukta, daha belirgin ve durumları en büyük bir bölümünde yapılandırma egzersizleri kullanılmalıdır (U.F. kompleksi) bu egzersizler araçlarla (top, çubuk, odun çiviler, kısıtlamalar vb.) yapılmalıdır. Bir U.F. kompleksi bir kaç ders biriminde kullanılabilir.

Dersin ana bölümünde ise öğretmen, ilk olarak hareket ödevinin yapılmasındaki tekniğin öğrenilmesini ardından da psikomotorik yeteneklerin dönüşümünü en iyi bir şekilde sağlayabilecek çalışmalarını, tekniklerini, ders araçlarını (araç ve gereçler) kullanmalıdır. Tabii tüm bunları yaparken, öğretmen, ders ilkelerine sadık olmalı ve onları saygılamalıdır. Bu temel ders bölümünü ikiye ayırmakla sağlanır (formal olarak). Dolayısıyla ilk bölümde ders biriminin öğrenilmesi doğrultusunda alıştırılmalar (egzersizler) yapılırken, ikinci bölümde çalışmalar oyunlar veya yarışmalar şeklinde örgütlenir (esas ve bayrak oyunları).

Ders sürecinin örgütlenmesi esnasında, hareket açısından yaratıcı yeteneklerini ifade edebilecek motorik etkinliklerin seçilmesi gerekirken, oyunlar veya yarışmaların örgütlenmesi esnasında da, öğretmen, onların öğrencilerde hoşnutluk, mutluluk, özgüven, arkadaş sevgisi, galibiyete ait saygı ve oyunda mağlubiyete ait doğru yaklaşım etkileyecek teknikleri bilmelidir. Beden ve spor eğitiminde ders sürecinin örgütlenmesi esnasında

ö retmen ders sürecine müzi in de e lik etmesini sa larsa, dersteki etki çok daha büyük olur.

SONUÇ: Bütün bunlardan sonra ö retmen (ders ö retmeni) unları göz önünde bulundurmalı dır:

- Ders sürecinin örgütlenmesi esnası nda meydana gelen sorunları ve onlara olan yakla ımı ,

- Ö rencilerle cephesel ve grupsal çalı malarındaki gösteri e özel önem vermesi,

- Pratik ve teorik yeteneklere ula arak ö rencilerin cephesel, gruplar halinde ve bireysel olarak çalı maları nı n te vik edilmesi ile onlara motivasyon yaratması .

DE ERLEND RME

1. Hareket yeteneklerinin daimi de erlendirilmesi

- Gerçekle tirilmi olan ders içeri inin her kategorisinden sonra, ö rencileri üç gruba ayı rmak üzere kazanı mları n ve sonuçları n de erlendirilmesinin yapı lması .

2. En azı ndan yı lda iki kez olmak üzere, antropometrik özelliklerin ve hareket yeteneklerin denetlenmesi-de erlendirilmesi:

- Vücudun düzgün tutulması nı n denetlenmesi
- Vücut a ırlı ı (VA) - Vücut uzunlu u (VU) - antropometri.
- Ko u 3X10m (V 3x10m)
- Cülleyle uzak atı . (CA-200g)
- Topla duvara çarpmak 25 sek (TDC-25s.)
- Yerinden uzun atlayı (YUA)

Sonuçları n ve kazanı mları n i lenmesine göre, ilk ölçütlerdeki de i ikliklere göre, ö rencilerin üç gruba ayrı lmaları . Bu durumda gelecekteki çalı malar ö rencilerin sı ralanı ına göre programla ır (ilerleyenler, ortalama olanlar ve e it olanlar düzeyi).

Tiraj: 300

Yayı na hazı rlayan:

LIBRI SHKOLLOR YAYIN EVI – Pri tine

Baskı : GRAF-ING - Pri tine

Katalogizimi në publikim – (CIP)
Biblioteka Kombëtare dhe Universitare e Kosovës

371.214 (075.2) (496.51)

Ö RETIM plan ve programı : İkö retim üçüncü sı nı f/[Yayı n Sorumlusu
suf Zeneli ; Yayı nı Hazı rlayanlar Agim Bërdyna...et al.]. – Pri tine: E itim,
Bilim ve Teknoloji Bakanlı ı , 2005 (Prishtinë: “Graf-ing “).- 148 fq.; 24 cm.

1. ZENELI, Isuf 2. BËRDYNA, Agim

ISBN 9951-450-66-0